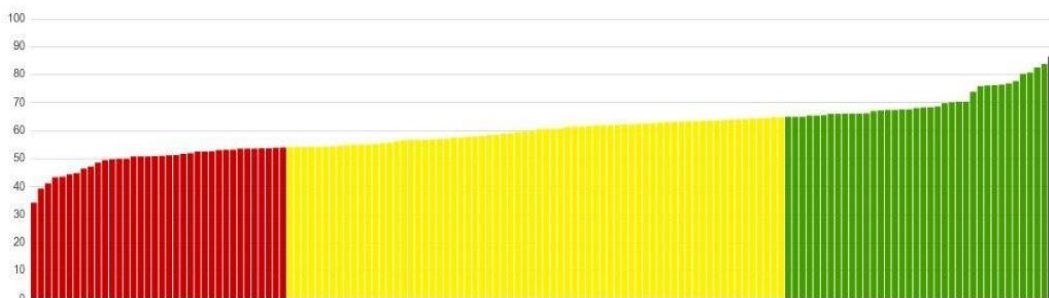

Plan mot diskriminering och kränkande behandling Centralskolan 4–6

Verksamhetsformer som omfattas av planen: Grundskolan 4–6

2023-03-01 till 2024-03-01

Innehållsförteckning

Ansvarsfördelning.....	3
Det demokratiska uppdraget.....	4
Agenda 2023.....	6
Delaktighet	8
Utvärdering.....	8
Vår vision	9
Främjande insatser – en förklaring	10
Främjande insatser i lärmiljön.....	10
Värdegrund - mål och uppföljning	12
Centralskolans mål med värdegrundsarbetet.....	12
Värdegrundsord	13
Kartläggning - kartläggningsmetoder.....	15
Elevernas delaktighet i kartläggningen	15
Förebyggande mål och åtgärder - en förklaring.....	16
Utvärdering av förebyggande åtgärder från föregående års plan.....	16
Förebyggande åtgärder att arbeta med utifrån aktuell kartläggning	33
Rutiner för akuta situationer.....	35
Arbete med aktiva åtgärder enligt diskrimineringslagen.....	36
Bilagor	
Ordningsregler.....	37
Det här händer om du bryter mot ordningsreglerna.....	38
Förtydligande ang. omhändertagande av föremål och åtgärder vid ordningsstörande uppträdande	38
Sammanställning av Perstorps kommuns trivselenkät	40
Trygghetsvandring.....	41
Rastorganisation.....	42

Ansvarig för planen

Rektor Lena Brodd

Ansvarsfördelning

Det är rektors ansvar att:

All personal, alla elever och vårdnadshavare känner till att diskriminering och kränkande behandling inte är tillåten i skolan.

Skolan granskar sin verksamhet för att upptäcka risker för diskriminering och kränkningar.

Det drivs ett målinriktat arbete för att främja likabehandling och motverka kränkande behandling.

En årlig plan upprättas, utvärderas och revideras i samarbete med personal, elever och vårdnadshavare.

En utredning görs och att åtgärder vidtas om skolan får kännedom om att diskriminering, trakasserier och kränkningar förekommer.

Se till att skolan har en modell för dokumentation av sådana händelser.

Det är personalens ansvar att:

Följa skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling

Ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som förmedlas och sträva efter likabehandling.

Vara lyhörda för stämningen på skolan och hur det sociala samspelet i klasserna fungerar.

Tillsammans med eleverna kommunicera, diskutera och implementera skolans ordningsregler

I det vardagliga arbetet prata med eleverna om konfliktlösning och påtala kränkningar.

Åtgärder vidtas när diskriminering eller kränkande behandling misstänks, anmäls eller upptäcks.

Dokumentera fall av diskriminering eller kränkande behandling.

Följa upp utredda fall av diskriminering och kränkande behandling.

Personalen i skolan förväntar sig att vårdnadshavare:

Stöttar sina barn att vara goda kamrater.

Påtalar diskriminering och kränkande behandling som förekommer i skolan.

Samarbetar med skolan när det gäller hantering av eventuell kränkande behandling.

Personalen i skolan förväntar sig att elever:

Är goda kamrater och följer skolans ordningsregler.

Påtalar diskriminering och kränkande behandling som förekommer i skolan.

Samverkar tillsammans med personalen att återkoppla och utveckla det ständigt pågående arbetet med att motverka kränkande behandling.

Planen gäller från

2023-03-01

Planen gäller till

2024-03-01

Det demokratiska uppdraget

Våra grundstenar för arbete med värdegrunden

Vårt uppdrag är att utveckla demokratisk kompetens hos våra elever, vilket innefattar olika delar:

- att verka i demokratiska former,
- att utveckla demokratiska samhällsmedborgare och
- att ge barn och unga kunskap om demokratins innehåll och form.

Demokratisk kompetens innebär att kunna reflektera kring, känslomässigt bearbeta, förhålla sig till och agera utifrån de grundläggande demokratiska värdena (värdegrunden). Demokratisk kompetens innefattar också att kunna delta i och påverka demokratiska beslutsprocesser. Elevernas demokratiska kompetens är en del av och en förutsättning för deras livslånga lärande, deras sociala utveckling och hälsa. Demokratisk kompetens utvecklas i samspel mellan människor samt mellan och inom grupper. Det här handlar om våra elevers förståelse för, delaktighet i och möjlighet och förmåga att vara med och påverka de villkor under vilka de lever. Att bli sedd, att uttrycka sig och förstå sammanhang liksom att uppleva det som händer i livet som begripligt, hanterbart och meningsfullt, är betydelsefullt inte bara för lärande utan även den demokratiska kompetensen och hälsan. Vi har en medvetenhet och kunskap om hur pedagogiska metoder inverkar på vårt uppdrag att utveckla demokratisk kompetens hos barn och unga, om samtal samt om hur lärande, demokratisk kompetens och hälsa hänger samman. Vår skola är mötesplats för flickor och pojkar, olika kulturer och sociala grupper, där eleverna ska ges utrymme för att utvecklas till självständiga människor som respekterar och tar hänsyn till olik tänkande. Här har vi möjlighet att vara tillsammans oavsett bakgrund, vilket ger en unik möjlighet, men också skyldighet, att arbeta med barns och ungas demokratiska kompetens.

I skollagen (1985:1100) 1 kap. 2 § står det: *”Utbildningen skall ge eleverna kunskaper och färdigheter samt, i samarbete med hemmen, främja deras harmoniska utveckling till ansvars-kännande människor och samhällsmedlemmar.”*

Det är viktigt för oss att utgå från en helhetssyn på barn och ungdomars lärande och utveckling, att det finns en medvetenhet hos alla om att barn som mår bra och känner sig trygga också lär sig. Vårt uppdrag att främja lärande och demokratisk kompetens är intimt förknippade och kan inte betraktas som två skilda processer som ska äga rum vid skilda tillfällen, och drivas av olika personer. Skolans två huvuduppdrag hänger ihop, och arbetet med dem är parallella processer som är beroende av varandra i ett ständigt samspel.

Vår strategi för arbetet med de demokratiska värdena

Vi fokuserar på

- Samtal
- Integrera värdegrunden i ämnena
- Formella och informella lärmiljöer
- Hålla i och hålla ut- ett långsiktigt och framgångsrikt arbete med värdegrunden
- Vårt kollektiva VI-vår kollektiva intelligens

Samtal

För oss är kommunikationen, samtalet, i centrum. Det är för oss demokratins bärare. Samtal där alla får utrymme att ge uttryck för och överväga egna och andras åsikter och synpunkter. Vi vet betydelsen av att utveckla goda relationer mellan barn, barn och vuxna och mellan vuxna. Samtal som syftar till att utveckla förståelsen för oss själva och andra genom att olika argument och sätt att uppfatta saker bryts mot varandra, är, tror vi, centrala i goda relationer. För att lyckas skapa förutsättningar för samtal som präglas av respekt och ömsesidighet, måste elevernas egna frågor, kunskaper och erfarenheter ges utrymme.

Under tre år har vi arbetat med hjälp av Skolverket och Mittuniversitetet med att lära oss samtala med hjälp av olika samtalsmodeller. På det viset har vi lärt oss hur man samtalar och lyssnar. Vi har gått från att dela till att lära oss av varandra och på det viset hittat vårt "vi", vår kollektiva intelligens. Nu fortsätter vi det här arbetet själva, utan Skolverket och MIUN och det går bra. Vi tror att för att lära elever samtala, behöver vi kunna det, så här är vi nu. Nu är vår utmaning att träna eleverna i det här. Vårt uppdrag är också att hitta samtalsarenor kombinerade med skolans ämnen.

Integrera värdegrunden i alla ämnen

Vårt uppdrag att främja lärande och demokratisk kompetens är intimt förknippade och kan inte betraktas som två skilda processer som ska äga rum vid skilda tillfällen, och drivas av olika personer. Skolans två huvuduppdrag hänger ihop, och arbetet med dem är parallella processer som är beroende av varandra i ett ständigt samspel. Den traditionella uppdelningen mellan skolans kunskapsuppdrag och det demokratiska uppdraget försvårar arbetet med att få värdegrunden att genomsyra all verksamhet och är nog vår svåraste utmaning, men vi tänker så här: Vi har fått en ny Läroplan som vi bearbetar genom att samplanera, sambedöma och utvärdera tillsammans i arbetslagen. Vi ska försöka hitta en gemensam tolkning, som inte bara omfattar kunskapskraven utan också integrerar det demokratiska uppdraget i alla ämnen. Därför krävs det att värdegrunden inkluderas när man talar om skolans resultat. För att bedöma värdegrunden bör vi fokusera på och bedöma hela skolans verksamhet och hur väl denna lever upp till läroplanens mål.

Formella och informella lärmiljöer

Det som händer i mötesplatserna utanför den organiserade undervisningssituationen i klassrummet, behöver vi titta mer på. Att vi tar ett särskilt ansvar för relationerna och klimatet i dessa miljöer är en viktig förutsättning för att vi ska kunna utnyttja vår demokratiska potential till fullo. Att skapa en god miljö för lärande innefattar hela skolans miljö och verksamhet. Vi har påbörjat ett arbete med att tydliggöra och synliggöra vad vi förväntas ansvara för som rastvärdar. Dokumentet finns som bilaga.

Hålla i och hålla ut – långsiktighet

Skynda långsamt är något vi fått lära oss. Likaså att vända tillbaka. Är det vi ser verkligen det vi ser eller finns det något annat? Att analysera resultat är svårt och får numera ta tid. Därför väljer vi numera oftast en modell kallad "Förståelsekartan" när vi ska analysera och dra slutsatser av våra resultat. Att inkludera värdegrundsarbetet i betygs/omdömesresultat blir ytterligare en utmaning för oss. Under 2023 behöver vi försöka förstå hur vi ska göra med det.

Vårt kollektiva "vi"- vår kollektiva intelligens

Numera har vi tydliga utvecklingsarenor och verktyg för fokus och effektivitet. Vi har en bra balans mellan arbets- respektive utvecklingsorganisation. Vi har gått via olika samtalsmodeller från att dela till att lära oss av varandra och förstå skillnaden. Vi äger problemet och vi är lösningen. Vi förstår nu hur allt det här hänger ihop. Vi förstår numera hur viktigt det är för att skapa likvärdighet. Här fortsätter arbetet med att bland annat samplanera, sambedöma och utvärdera tillsammans och differentiera undervisningen. Vi försöker skapa fler mötesarenor med vårdnadshavare för att även inkludera dem i vårt VI.

"Ingen av oss lever på egen hand. Ingen kan leva isolerad från andra människor.

Ingen av oss startar från ett neutralt nolläge. Relationer till det förflutna bestämmer vem vi är. Relationer, medvetna och omedvetna, präglar varje människas liv.

Etik handlar om att medvetandegöra alla dessa relationer och förhindra att vi lever våra liv som om vi vore oberoende, som om våra handlingar inte fick konsekvenser för andra."

KG HAMMAR

Agenda 2030

En global färdplan som ska visa vägen för ett hållbart samhälle och en rättvis framtid. 2015 antog FN:s generalförsamling en gemensam färdplan i form av agenda 2030, som ska visa vägen till ett hållbart samhälle och en rättvis framtid. De globala hållbarhetsmålen i agenda 2030 innebär att vi ska uppnå en socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar värld.

Agendan synliggör de utmaningar som mänskligheten står inför och formulerar en vision i form av 17 mål och 169 delmål. Ambitionen med planen är att visa vägen och konkretisera hur gemensamma problem kan lösas. Ett av målen rör god utbildning för alla (Mål 4).

Mål 4 handlar om att säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla. Utbildning är en grundläggande mänsklig rättighet. Trots det beräknas fortfarande 250 miljoner barn inte kunna läsa och skriva när de når årskurs 4. 774 miljoner människor i världen är inte läs- och skrivkunniga, varav två tredjedelar är kvinnor. Forskning visar att inkluderande utbildning av god kvalitet för alla är en av de viktigaste grunderna för välbefinnande, hälsa och jämställdhet i varje samhälle. Det gäller särskilt för investeringar i flickors utbildning där effekterna är påtagliga när det gäller att främja inkluderande ekonomisk utveckling och minskad fattigdom. Utbildningen har en viktig roll i att bidra till måluppfyllelse inom flera områden i 2030-agendan.

Utbildningssystem måste möta människors behov under hela livet- från tillgång till förskola över grundskoleutbildning till att alla unga personer ges möjlighet till gymnasie-, yrkes och högre utbildning. Det stora antalet män och kvinnor som inte är läs- och skrivkunniga visar på att behovet av vuxenutbildning är avgörande. Alla könsbaserade skillnader i tillgång till utbildning måste avskaffas och alla, inklusive personer med funktionsnedsättning, måste ges likvärdig tillgång till alla utbildningsnivåer och möjlighet till livslångt lärande. 2030-agendan inkluderar tydligt utbildningens kvalitativa innehåll inklusive tillgången på kvalificerade lärare. Utbildningsfrågor ska ses utifrån behovet av kunskapsinhämtning under hela livet och då särskilt kopplat till möjligheten till deltagande i arbets- och samhällsliv. All utbildning ska främja värderingar, kunskaper och färdigheter, som bidrar till hållbar utveckling.

Hållbar utveckling är ett begrepp som används för att knyta ihop de ekologiska, sociala och ekonomiska utmaningar som mänskligheten står för. En skola för hållbar utveckling arbetar utifrån ett helhetsgrepp kring frågor som rör lärande för hållbar utveckling. Det handlar exempelvis om att integrera och utveckla förståelse för de miljömässiga, sociala och ekonomiska perspektiven av hållbar utveckling i undervisningen, att göra barn och ungdomar delaktiga i läroprocessen och verka för att de utvecklar handlingskompetens så att de kan främja en hållbar utveckling.

Undervisning i hållbar utveckling karakteriseras av:

- demokratiska arbetsätt-samtalsmodeller, då samtalet är centralt för oss
- kritiska förhållningssätt
- ämnesövergripande samarbeten
- mångfald av pedagogiska metoder
- delaktighet och inflytande.

Att arbeta med Agenda 2030 innebär för oss att personalen arbetar med samplanering-sambedömning och utvärdering i arbetslagen varje vecka på arbetsplatsförlagd tid. Det ger utrymme för ämnesövergripande samarbete. Vi tränar oss i att differentiera undervisningen som ett verktyg att få en mångfald av pedagogiska idéer samt att skapa en delaktighet och ett inflytande över undervisningen för eleverna. Skolinspektionens enkät visar att vi har hittat något som fungerar, som skapar en hög Vi-känsla på skolan, en trygghet och ett lugn i vår lärmiljö, där eleverna känner att de får och kan påverka. Det ger i sin tur motiverade elever.

Delaktighet

Elevernas delaktighet

Våra elever ska ges inflytande över utbildningen, stimuleras att ta aktiv del i att vidareutveckla den och hållas informerade om frågor som rör dem. På en skola händer ibland saker som personalen inte känner till. Eleverna bär på en betydande kunskap om den miljö och kultur de vistas i både i och utanför skolan. Detta är kunskap som vi är måna om att ta del av. Vi involverar eleverna bland annat genom våra elevdemokratiska forum såsom klassråd, elevråd samt genom att värna om ett öppet klimat för trygga samtal. Vidare undersöker vi kontinuerligt den enskilda elevens upplevda trivsel genom sociogram, utvecklingssamtal, hälsosamtal med skolsköterskan samt enkäter och utvärderingar.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vårdnadshavare inbjuds att komma med synpunkter och är välkomna att föra en dialog via forumen föräldraråd, vår lärplattform samt vid föräldramöten i frågor som rör likabehandlingsarbete.

Personalens delaktighet

Personal och representanter från skolans elevhälsoteam är de som arbetar främjande och förebyggande, genomför kartläggningar, analyserar och genomför åtgärder i arbetet mot diskriminering och kränkande behandling.

Förankring av planen

För att planen ska bli ett kraftfullt verktyg för elevernas trygghet måste den vara känd hos elever, vårdnadshavare och personal. Alla i verksamheten behöver veta att den finns och vad som står i den. Därför lyfts planen i olika forum så som på klassråd, i undervisningen, i elevråd samt på skyddsronder. Vårdnadshavare samt övrig personal informeras genom att planen finns på lärplattformen och på hemsidan.

Utvärdering

Planen ska utvärderas i diskussionsforum på arbetsplatsträffar i samtliga arbetslag, på skolans elevhälsoteams möte samt på skolans elevråd. Planen ska läggas ut på lärplattformen och skolans hemsida så att vårdnadshavare ska ha möjlighet att inkomma med synpunkter.

Delaktiga i utvärderingen av planen

Personal, elevhälsa, elever, vårdnadshavare och ledning är delaktiga i den årliga utvärderingen.

Resultat av utvärderingen av planen

Resultatet från utvärderingen av föregående års plan visar på målen i nästa års plan.

Årets plan ska utvärderas senast

2024-02-23

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Rektor Lena Brodd

Vår vision

Centralskolan 4-6 kännetecknas av trygghet, tolerans, öppenhet och trivsel. Alla bemöts med värdighet och respekt, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion/trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder.

Skolan är fri från diskriminering, trakasserier och annan form av kränkande behandling.

Alla skolor ska bedriva ett målinriktat arbete för att främja likabehandling och förebygga diskriminering och kränkande behandling.

Huvudmannen för en förskola, skola eller annan verksamhet som regleras i skollagen är skyldig att se till att det finns ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Det gäller i varje verksamhet, till exempel i varje förskola eller skola.

Huvudmannen ska

- se till att förskolor och skolor genomför åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling
- se till att förskolor och skolor årligen tar fram en plan mot kränkande behandling.

Planen mot kränkande behandling ska innehålla en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Den ska också innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som vi påbörjat eller tänker genomföra under det kommande året. Efterföljande års plan ska innehålla en redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts.

Huvudmannen är också skyldig att utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling.

Arbetet med aktiva åtgärder för att motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter och möjligheter ska omfatta diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Källa: 6 kapitlet 6–8 och 10 §§ skollagen

Främjande insatser

Främjande insatser - en förklaring

Målet med skolans främjande arbete är att skapa en trygg och tillitsfull arbetsmiljö för alla elever och all skolpersonal, där alla elever har maximala möjligheter att lära och utvecklas. Syftet är att personal och elever både i ord och i handling ska visa respekt för allas lika värde oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Det främjande arbetet pågår alltid och utan att något särskilt har hänt. Det bedrivs långsiktigt, gäller alla samt sker kontinuerligt både på och utanför lektionstid.

På Centralskolan strävar vi efter en öppen stabilitet i skolans organisation. Det innebär att det finns en tydlig och fungerande organisation för personalens och elevernas delaktighet och inflytande.

Att skapa tid för samtal både med kollegor och med elever för att öka kunskapen om hur det egna handlandet stöder eller motverkar arbetet med kränkningar och diskriminering är också viktigt.

Vi strävar efter en tillitsfull miljö där förståelsen är stor för att arbetet i skolan ibland är motsägelsefullt. Vi ser vikten av att varje lärare aktivt arbetar med differentierad och explicit undervisning men också med att stärka arbetsgemenskapen i klassrummet genom kamratlärande och samtal. Det innebär att skapa en undervisning som värdesätter olika kunskaper och göra lärmiljön tillgänglig för alla. Att vara någon i klassrummet skapar meningsfullhet och främjar lärandet.

Skolans personal har tillsammans med eleverna utarbetat få men tydliga gemensamma regler för samspelet på skolan. Respekten för reglerna stärks om brott mot dem får på förhand bestämda konsekvenser. Reglerna är utformade som rättigheter och skyldigheter.

Främjande insatser i lärmiljön

Precis som för resten av samhället fick vi på Centralskolan 4–6 anpassa verksamheten med anledning av covid-19. Det har inneburit nya rutiner för både personal och elever. Det har också inneburit att den pedagogiska personalen fått tänka annorlunda i tider med många elever frånvarande och där det annars så utvecklande klass- och årskurs-överskridande arbetet inte varit möjligt. Även om förändringar varit nödvändiga så förlöpte det främjande arbetet och anpassades därefter. Nu är pandemin inne en ny fas och det är dags för oss att titta framåt. Vi kan återigen arbeta mer klass- och årskurs-överskridande vilket är mycket uppskattat av eleverna samtidigt som det är utvecklande och skapar en viktig vi-känsla på skolan.

Att arbeta främjande är att arbeta generellt riktat till samtliga elever med syfte att stärka det positiva och friska gällande hälsa, välmående och likabehandling, ett så kallat salutogent perspektiv.

Elevernas delaktighet i det främjande likabehandlingsarbetet är en förutsättning och pågår bland annat inom skolans elevdemokratiska forum såsom i klassråd och elevråd men också i undervisningen.

Centralskolan 4–6 har för personal och elever väl förankrade ordningsregler som hjälp i arbetet. Vi har bland annat rastvärdar ute på rasterna och äter pedagogiskt med eleverna för att öka tryggheten.

Vi arbetar för en trygg och lugn lärmiljö genom att ge elever det stöd de behöver i ett gott samarbete med vårdnadshavare. I det dagliga arbetet blundar vi inte för konflikter, utan försöker att reda ut det direkt med berörda.

Alla på 4-6 har vävt en del av konstverket

Värdegrund

Mål och uppföljning

Värdegrundsarbetet sker överallt och hela tiden. Våra elever ska känna sig trygga och få vara som de vill. De ska kunna påverka sin egen skolsituation genom delaktighet och inflytande och samtidigt utveckla demokratiska kompetenser som kritiskt tänkande och reflektionsförmåga.

Att utveckla elevernas kunskaper är en stor utmaning! Därför har styrdokument för den obligatoriska skolan utarbetats. Läroplanen betonar skolans kunskapsuppdrag och det demokratiska uppdraget. En läroplan är en förordning som utfärdas av regeringen och som ska följas. I läroplanen beskrivs verksamhetens värdegrund och uppdrag samt mål och riktlinjer för arbetet.

Läroplanen är uppdelad i tre delar

Skolans värdegrund och uppdrag

Övergripande mål och riktlinjer

Kursplaner med kunskapskrav

I denna skrift fokuserar vi på hur vi arbetar med skolans värdegrund.

Värdegrunden omfattar

Människolivets okränkbarhet

Individens frihet och integritet

Alla människors lika värde

Jämställdhet mellan könen

Solidaritet mellan människor

Centralskolans mål med värdegrundsarbetet är att

Skapa ett långsiktigt klimat på skolan där nolltolerans mot kränkningar råder. Rektor säkerställer att all personal deltar i en kontinuerlig diskussion kring hur dessa mål ska nås och upprätthållas.

Skolan har nolltolerans mot trakasserier och kränkande behandling vilket innebär att skolan agerar omedelbart när sådant upptäcks. Detta är uttryckt i skolans plan mot kränkande behandling och diskriminering och väl förankrat bland skolans hela personal.

Skolans plan mot kränkande behandling och diskriminering innefattar regler och rutiner för hur trakasserier och kränkningar ska hanteras i den akuta situationen. Rektor säkerställer att all skolpersonal agerar på samma sätt när kränkningar observeras i skolmiljön.

Skolan har ordningsregler för språkbruk och bemötande. Dessa regler finns med i planen mot kränkande behandling och diskriminering och är framtagna gemensamt av lärare och elever.

All personal agerar på samma sätt och elever känner till gemensamt upprättade regler.

Värdegrundsord

Likabehandling

Alla elever har rätt att vara sig själva och bli behandlade med respekt. Respekten för alla människors lika värde är ett fundament i de mänskliga rättigheterna och ska främjas i förskolan och skolan.

Alla elever ska behandlas utifrån sina förutsättningar så att de får lika rättigheter och möjligheter. Men likabehandling innebär inte att alla elever ska behandlas lika. Eftersom vi alla är olika ska alla behandlas utifrån sina förutsättningar. En strävan ska vara att uppväga skillnader i elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Demokratiskt arbetssätt

Ett demokratiskt arbetssätt främjar elevers rättigheter. Elevers demokratiska förmågor utvecklas då för vår gemensamma framtida demokrati.

Att lära genom ett demokratiskt arbetssätt gör vi enligt följande:

Vi tolkar värdegrunden tillsammans. Rektor skapar möjligheter för verksamheten att regelbundet tolka och omsätta styrdokumentens värden till skolans praktik. Detta genom att tillsammans diskutera hur de grundläggande värdena gestaltas och förmedlas i det dagliga arbetet med eleverna. Personalen diskuterar också när och hur de tar avstånd från det som strider mot dessa värden.

Vi visar respekt för allas lika värde. Främlingsfientlighet och intolerans ska bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser. Det är viktigt med ett tydligt pedagogiskt ledarskap som bygger på respekt för allas lika värde. All personal behöver reflektera över sitt eget förhållningssätt i arbetet med skolans värdegrund.

Vi lär genom demokrati och mänskliga rättigheter. Skolans arbete med demokrati och mänskliga rättigheter ska synas i hur lärandet organiseras och genomförs. Våra elever ska aktivt kunna utöva sina rättigheter kring delaktighet och inflytande.

Jämställdhet

Skolan har ett brett jämställdhetsuppdrag. Jämställdhet är ett av de grundläggande demokratiska värden som skolan ska förmedla till eleverna och innebär att alla ska ha samma möjligheter, rättigheter och skyldigheter. Förutom rättvisa mellan könen kan jämställdhet beskrivas som rätten för alla barn att utveckla en egen identitet. Normer och värderingar kring kön begränsar alla barn. Det handlar om att sluta begränsa barn med föreställningar om att människor kan och ska delas in och värderas utifrån vilket kön de har. Det handlar om att bemöta barn som individer och rättighetsbärare. Det krävs också insikt om att alla skillnader mellan barn inte har att göra med kön, utan med exempelvis åldersmässiga och socioekonomiska faktorer.

Med ett aktivt arbete kring normer, värderingar och attityder främjar vi ett jämställt klassrum där fler elever når kunskapskraven och alla har möjlighet att lära för livet och utveckla sin fulla potential. En viktig del av detta arbete är att synliggöra och förändra föreställningar om kön som påverkar skolans arbete.

Hösten 2022 trädde en ny läroplan i kraft med förändringar som berör och påverkar undervisningen på olika sätt.

Den nya läroplanen belyser att skolan aktivt ska arbeta med frågor som rör sexualitet, samtycke och relationer. Skolans mål är att alla elever får kunskaper inom områdena sexualitet, samtycke och relationer samt om hedersrelaterat våld och förtryck. Skolan ska bidra till att eleverna utvecklar förståelse för egna och andras rättigheter och förmedla betydelsen av att sexualitet och relationer präglas av samtycke. Eleverna ska utveckla en förståelse för hur olika föreställningar om vad som är manligt och kvinnligt kan påverka människors möjligheter och livsvillkor.

Skolans fredsko

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

Kartläggning är ett metodiskt arbete som är svårt att hantera med hjälp av bara ett tillvägagångssätt. På Centralskolan 4–6 kartlägger vi med olika metoder på individnivå, gruppnivå samt verksamhetsnivå. Det är även viktigt att arbeta fortlöpande och med kontinuitet kring kartläggning och förebyggande insatser av likabehandling.

På Centralskolan 4–6 är kartläggning av likabehandling något som kontinuerligt tas upp:

- dagordningen på klassråd och elevråd, samt i skyddskommittéarbetet
- i klassrummet
- på personalens arbetslagsträffar och APT
- i skolans lokala elevhälsoteam
- i samarbete med vårdnadshavare på föräldramöten, utvecklingssamtal och föräldraråd.

Centralskolan 4–6 ser detta arbete som ett ständigt pågående arbete och tror att elever, vårdnadshavare och personal tillsammans ger den bästa bilden av verkligheten.

Elevernas delaktighet i kartläggningen

På Centralskolan 4–6 görs kartläggning i följande forum:

- via trygghetsvandringar
- via Skolhälsovården som erbjuder alla elever i åk 4 ett hälsosamtal med skolsköterska
- via enkätundersökningar och utvärderingar för eleverna
- vid utvecklingssamtal
- i det dagliga arbetet och mötet med eleverna
- i elevdemokratiska forum, som elevråd och klassråd

Trygghetsvandringar samt dialog mellan elever och personal är metoder som hjälper till att kartlägga riskområden/situationer. Trygghetsvandring ska genomföras inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet. Syftet är att kartlägga skolans inom- och utomhusmiljö samt den psykosociala miljön utifrån ett trygghets-, trivsel- och säkerhetsperspektiv för eleverna. Trygghetsvandringarna låter eleverna berätta hur de upplever tryggheten på skolan samt ökar deras engagemang och inflytande. Eleverna får även en förståelse för hur de kan vara med och påverka sin skolmiljö. Trygghetsvandringar genomförs i den egna klassen tillsammans med klasslärare. Synpunkter som framkommer från eleverna protokollförs och infogas i nästa års plan mot diskriminering och kränkande behandling. Trygghetsvandringens instruktioner finns som bilaga sist i planen.

I det förebyggande arbetet kan elevhälsan hjälpa till att kartlägga verksamheten för att identifiera riskområden exempelvis diskriminering och kränkande behandling.

Skolsköterskan bidrar med information genom att sammanställa avidentifierade uppgifter från de individuella hälsosamtalen som genomförs i årskurs 4. Enkäten som ligger till grund för hälsosamtalen innehåller b.la. frågor om psykiskt mående och sömn samt om man själv har, eller vet någon annan, som känt sig kränkt eller illa behandlad i skolan eller på fritiden.

I slutet av varje hösttermin genomförs Perstorps kommuns trivselenkät som berör alla våra elever. Vårterminen 2022 genomför även Skolinspektionen en enkät som eleverna i årskurs 5 besvarar. Enkäterna ger oss en möjlighet att ta del av elevernas individuella upplevelser och veta hur vi ska arbeta vidare på klassnivå, stadienivå och enhetsnivå. Personalen är ansvarig för att eleverna är delaktiga i kartläggningen. Även personalen är delaktig genom arbetsplatsträffar samt under kompetensutvecklingsdagar under läsåret.

Förebyggande mål och åtgärder

Förebyggande mål och åtgärder - en förklaring

Det förebyggande arbetet syftar till att avvärja de risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling som finns i verksamheten. Riskerna kan kartläggas på olika sätt. Förebyggande mål och åtgärder måste motiveras av vad som kommer fram i en kartläggning.

Kränkande behandling innebär att en elevs värdighet kränks. Har kränkningen samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna kallas det trakasserier. De sju diskrimineringsgrunderna är kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Utvärdering av förebyggande åtgärder från föregående års plan

Utvärdering av skolsköterskas hälsosamtal

Individuella hälsosamtal erbjuds samtliga elever i årskurs 4 varje läsår, i syfte att främja god hälsa och sunda levnadsvanor samt för att kartlägga fysisk och psykisk hälsa. Dessa samtal är även ett tillfälle till att kunna identifiera eventuell diskriminering och/eller kränkande behandling samt om eleven känner trygghet i skolans miljöer. Även elevernas arbetsmiljö och upplevelse av arbetsro och stöd i klassrummet diskuteras under samtalet.

Individuella hälsosamtal erbjuds fortlöpande över året alla nyanlända elever i årskurserna 4 till 6. Dessa har samma syfte som hälsosamtalen i årskurs 4 men utformas på ett lite annorlunda sätt, eftersom bakgrund och erfarenheter ofta ser annorlunda ut för dessa barn. Samtliga frågeställningar, som i ovan nämnda hälsosamtal, ingår även här.

Inför hälsosamtalet ombeds eleverna att fylla i en digital hälsoenkät där ovan nämnda frågor besvaras. Utifrån dessa får vi en kartläggning över hur eleverna upplever sin situation. Under sommaren 2022 bytte skolhälsovården journalsystem vilket även inneburit en ny typ av hälsoenkät. Detta i sin tur innebär att endast två av fyra klasser i årskurs 4 finns med i statistiken gällande hälsoenkäterna. Med anledning av detta blir underlaget för litet för en rättvisande statistik och analys för 2022.

Skolsköterskans reflektion är dock att eleverna i mycket hög grad upplever trygghet, stöd och arbetsro i skolan. Det är ytterst få som känner sig illa behandlade av andra elever. De vet vart de ska vända sig vid upplevd otrygghet eller kränkande behandling och upplever även att det tas på allvar och åtgärdas vid behov.

Hälsosamtalet är ett fint tillfälle att bygga relation med eleverna och skapa förtroende inför de kommande åren. Skolsköterskan upplever att eleverna vill och vågar komma med sina funderingar och upplevelser, både under hälsosamtalen och fortlöpande över läsåret.

Detta gäller elever i samtliga årskurser. All skolhälsovård bygger på frivillighet och hälsosamtalen likaså, men deltagandet i hälsosamtalen har hittills varit 100%.

Det förebyggande arbetet för att skapa medvetenhet och kunskap kring pubertet, sex- och samlevnad, olika könsidentiteter, integritet, hedersnormer samt allas lika värde och rättigheter, har bedrivits i grupper i årskurs 6. Skolsköterska och skolkurator har dessa grupper tillsammans under namnet "Kropp och Knopp". Tillfällena har delvis bedrivits enligt en lektionsplanering, där samtliga elever fått ta del av samma information/utbildning, men inför varje tillfälle har eleverna även kunnat skriva ner anonyma frågor som sedan besvarats samt diskuterats i gruppen. Klimatet har varit öppet och även många spontana funderingar har kommit upp under tillfällena. Eleverna har visat stort intresse och allvar inför ämnet, men diskussionerna har emellanåt även varit livliga med många glada skratt. Utvärdering av dessa grupper är ännu ej utförd.

Utvärdering av studie- och yrkesvägledning

En sammanhållen planering för studie- och yrkesvägledning F-9 saknas i nuläget. Det är lyft till förvaltningsnivå och arbetas med där.

Utvärdering och analys av verksamhetens arbete med diskriminering och kränkande behandling, våldsförebyggande arbete och ordningsregler samt trygghet och studiero

Varje skoldag ska präglas av att alla möter och bemöter varandra med respekt och värdighet. Det är ett ständigt pågående arbete som involverar både lärare och elever på vår skola. Genom att trygga vuxna är goda förebilder samt reagerar och agerar vid alla former av konflikter visar vi också våra elever att det finns andra sätt att lösa oenigheter än med exempelvis kränkningar. Genom att uppmuntra och bekräfta eleverna i det de gör bra bidrar vi till ett gott klimat.

Rutin för frånvarohantering

Forskning visar att skolgången är en av de viktigaste skyddsfaktorerna för ett barn. Att gå ut skolan med fullständiga betyg ger större möjlighet att lyckas framåt i livet. Under skoldagen får eleven vara en del av gemenskapen och i ett socialt lärande som är lika viktigt som undervisningen i sig. Eleven får möjlighet att utmanas, utvecklas och lyckas och det är vårt arbete att se till att lärmiljön är trygg och ge rätt förutsättningar för varje elev. Därför är arbetet med närvaro så viktigt.

På Centralskolan 4–6 sker ett aktivt systematiskt arbete för att upptäcka oroväckande frånvaro. Varje månad genomförs en frånvarokoll på elever med 15% frånvaro eller mer. Klasslärarna informerar kuratorerna vilken kontakt de har tagit med vårdnadshavare och elev samt orsakerna till frånvaron. I de fall klasslärare eller annan personal upplever en oroande frånvaro tar kuratorerna vidare kontakt.

Kuratorerna arbetar intensivt med att främja närvaron i nära samverkan med eleven och dennes vårdnadshavare. Det kan röra sig om att kartlägga behov för att eleven ska erhålla rätt anpassningar eller samtalsstöd till både elev och vårdnadshavare eller annat stöd under längre eller kortare period.

Rutin för hantering av kränkningar

Vi har en väl fungerande rutin i arbetet med konflikter och kränkningar. Vid en händelse utreds den med stöd av en digital kränkningsanmälan i Draftit. I anmälan dokumenteras händelseförloppet som beskrivs av berörda elever och personal, vilka åtgärder som vidtagits, vad som behövs för att händelsen inte ska upprepas och en bedömning om ärendet bör utredas mer. När utredningen är färdig och godkänd av rektor skickas den vidare till tjänsteman på Barn- och utbildningsförvaltningen. På så sätt ges ledning en bild om vad som sker på skolan, hur eleverna har det och ger en dialog om fortsatt arbete med elevers hälsa, utveckling och lärande.

I en sammanställning avseende vårterminen 2022 framkommer att 17 anmälningar gjorts via vårt dokumentationssystem Draftit. Av dessa sker ungefär 50% av kränkningarna på skolgården. I övrigt sker kränkningarna bland annat i korridoren och i klassrummet. 74 % av de som utsätter andra elever är pojkar och 71% av de som utsätts är pojkar. Kränkningarna är i huvudsak av fysisk och verbal karaktär. Ungefär 50% av kränkningarna berör årskurs 6, 36% berör årskurs 4 och 7% berör årskurs 5.

Gällande höstterminen 2022 framkommer att 30 anmälningar gjorts varav cirka 30 % av kränkningarna sker på skolgården. I övrigt sker kränkningarna bland annat i korridoren och på väg till och från matsalen. 70 % av de som utsätter andra elever är pojkar och 60% av de som utsätts är pojkar. Kränkningarna är i huvudsak av fysisk karaktär men det förekommer även verbala kränkningar. 10% av kränkningarna har uppfattats diskriminerande. Det förekommer lika många kränkningar i varje årskurs. 27 av 30 anmälningar har gjorts under perioden 220817–221031. Därefter har endast ett fåtal anmälningar gjorts. En anledning till den drastiska minskningen kan vara personalens samsyn och agerande när det kommer till nolltolerans mot våld, kränkningar och skojbråk men också rastvårdsuppdraget och den nya rutinen vid konflikthantering, där vårdnadshavare skyndsamt kallas in till möte vid varje konflikt som innebär kränkning eller våld. Berörda elever och vårdnadshavare pratar tillsammans med skolkuratorerna om vad som hänt och hur vi kan arbeta tillsammans för att det inte ska ske igen.

Det dagliga arbetet med trygghet och studiero

Studiero främjas av tydliga lektionsstrukturer och av ett tydligt ledarskap i klassrummet. Att undervisningen har ett tydligt fokus och är varierad är faktorer som tillsammans med en trygg och stödjande lärandemiljö ger goda möjligheter för eleverna att följa undervisningen. Vi talar om differentierad och explicit undervisning. Ett samlat arbete som leds av rektor är centralt för att skapa dessa förutsättningar. Det finns tid varje vecka för att den pedagogiska personalen samarbetar kring lektionsplanering, genomförande, utvärdering och bedömning, samt kollegiala samtal med hjälp av samtalsmodeller.

På Centralskolan 4–6 finns många goda exempel där eleverna får den studiero de har rätt till. Dessa lektioner har en väl genomtänkt planering och genomförs med hjälp av arbetssätt som gör eleverna aktiva och engagerade. Lektionens olika delar har ett logiskt flöde samtidigt som läraren konstruktivt hanterar de situationer som uppstår.

Vi ser att studiero varierar beroende på vilken lärare som leder undervisningen. Samma elevgrupp har observerats under olika lärares undervisning och ett genomgående resultat är att elevgruppen inte är den avgörande faktorn för om lektionen präglas av studiero eller inte. Vi ser också att lärares förutsättningar att skapa studiero i undervisningen påverkas av andra processer på skolan. Skillnaden kan handla om skolans arbete med normer och värden och det förebyggande arbete som bedrivs av elevhälsan, men också om hur skolan tar ansvar för att alla elever ges det stöd och de utmaningar de behöver. Det kan också bero på utbildningen hos de som bedriver undervisning. Vi strävar efter att ha utbildade lärare på varje lektion, men det är inte alltid det blir så.

Eftersom Centralskolan 4–6 är en mobilfri skola bidrar det i sig till ett lugnare klimat, både på rasterna och i klassrummen. På morgonen lämnas mobilen in till läraren och lämnas åter när skoldagen slutar. En rutin som i stort fungerar väl.

Personalen arbetar aktivt med att motverka kränkningar och våld på skolans samtliga arenor. Eleverna har alltid tillgång till en trygg vuxen på skolan. I matsalen finns personal på plats för att se till att det är ordning och reda och en god atmosfär att äta i. Vid behov ökas vuxennärvaron, det kan exempelvis handla om förflyttningar mellan lektioner så som slöjd eller musik.

Personalen arbetar löpande för att finna en samsyn i uppdraget att i informella lärmiljöer öka tryggheten under rasterna. Det finns även rastvärdar ute på rasterna som eleverna kan vända sig till om behov uppstår. Det är viktigt att skapa goda relationer till alla elever på skolan för att kunna hantera de konflikter som uppstår på rasterna. Det är viktigt att synas så mycket som möjligt och att vara lyhörd och uppmärksam.

För att öka tryggheten i korridorerna har alla vuxna ett ansvar att se till att eleverna inte uppehåller sig i korridorer och trappor. Det är också en del klasslärare som släpper ut några elever i taget i korridorerna för att minska ljudnivån och springet.

Personalen samtalar och följer upp med eleverna kring händelser som sker. De pratar även med eleverna om språkbruk och diskuterar innebörden av orden som sägs. Då en hel del kränkningar sker på elevers modersmål för att vi vuxna inte ska förstå vad som sägs, är vi tydliga med att vi i skolan strävar efter att öka arenorna för skolspråket.

För att nå nolltolerans mot kränkningar och våld har en ny rutin införts under höstterminen 2022 där skolans två kuratorer tar över när en konflikt sker som inbegriper våld eller kränkningar. Kuratorerna samtalar med alla inblandade elever och kallar skyndsamt in vårdnadshavare till möte på skolan. Det märks en tydlig minskning i antalet konflikter ju längre in som höstterminen fortlöper. I personalens utvärdering framkommer endast positiv respons på den nya rutinen och även vårdnadshavare ser positivt på att de får vara delaktiga i det som sker på skolan.

Centralskolan 4–6 är en mångkulturell skola. När klasslärare bjuder in till möte uteblir dock ofta vårdnadshavare med utländsk bakgrund. Det innebär att många vårdnadshavare inte får den information, den gemenskap och delaktighet som de vårdnadshavare som kommer på mötena. För att nå vårdnadshavare med utländsk bakgrund har skolans två kuratorer startat upp en föräldrargrupp där vårdnadshavare bjuds in till kvällar med olika teman. Mötena har berört ämnen som föräldraskap i två kulturer, att vara "tweenie" i två kulturer och språkets betydelse för att nå framgång i skolan. Efter tre träffar har vårdnadshavare som medverkat fått besvara en utvärdering. Samtliga vårdnadshavare har gett mycket positiv respons med önskemål om fler träffar framöver. I samtal med vårdnadshavarna uppger de att ett sådant här forum har saknats, att de uppskattar att få träffas och prata med varandra och med skolan om viktiga frågor som berör både dem själva och deras barn.

Sammantaget ses en god effekt på lärmiljön av de insatser som genomförs. Det blir en lugn arbetsmiljö med lugna och trygga elever som vågar uttrycka sig och prova nya saker. Ett aktivt löpande värdegrundsarbete och dagliga diskussioner om bemötande och konflikter bidrar till ett mer positivt klimat och är en viktig pusselbit i det förebyggande arbetet mot kränkningar.

Elevhälsans arbete

I elevhälsan lyfts frågor som rör våldsförebyggande arbete, diskriminering och kränkande behandling på ett organisatoriskt plan, för att lyfta fokus från individ till verksamhet. Dialog förs om vad skolan som verksamhet behöver göra för att öka trygghet och studiero hos våra elever. Det kan röra sig om ett extra eller annat stöd i en specifik klass eller förändringar i miljön runt omkring. I elevhälsan lyfts även enskilda elever som har behov av stöd och insatser. Vidare pågår ett aktivt arbete med anpassningar och stöd, både inom ramen för den ordinarie klassen, och i särskilda undervisningsgrupper, där elever med stort behov av stöd får möjlighet till ett mindre sammanhang med högre lärartäthet och en tydlig struktur.

Utvärdering av arbete med värdegrundsfrågor

På Centralskolan 4–6 läggs ett intensivt arbete ner på värdegrundsfrågor. Terminen inleds som vanligt med två veckors "uppstartsdagar" vilket innebär att varje klass gör en övning varje dag utifrån olika teman. Det rör ämnen som vänskap, samarbete, ansvar, empati, känslor och kunskap om faror på nätet. Syftet är att skapa ett bra klimat i klassen. Med ett bra klimat kan goda relationer byggas och genom att känna tillit och trygghet i klassrummet möjliggör vi en god lärmiljö för våra elever.

Under uppstartsdagarna arbetar också samtliga klasser med skolans ordningsregler för att få en ökad förståelse för elevernas rättigheter men också deras skyldigheter i skolan. Efter dessa två veckor fortsätter värdegrundsarbetet med "månadens övning" som innebär att alla klasser gör samma övning varje månad. Övningarna berör ämnen som de gått igenom under uppstartsdagarna så som vänskap, respekt, mobbning och språkbruk men också övningar som berör normer och stereotyper i samhället.

Sociogram genomförs av klasslärare och skolkurator i alla klasser två tillfällen per termin för att få en överblick av hur relationerna ser ut och förändras över tid. Ett sociogram kan ses som ett verktyg för att se hur relationerna ser ut i klassen för att sedan kunna arbeta aktivt med det sociala klimatet, bland annat utifrån aspekterna trygghet och studiero.

Under höstterminen fick alla elever i årskurs 4 delta i en digital föreläsning om nätmobbning, grooming och annat som barn råkar ut för på nätet. Efter föreläsningen avsattes tid i alla klasser för att fortsätta diskutera kring ämnet samt prata om de funderingar som kom upp. I samband med detta erbjöds även samtliga vårdnadshavare att delta i en kvällsföreläsning om hur man kan prata med sitt barn om sådana svåra saker som utsatthet på nätet.

Två tillfällen per termin är skolkurator i samtliga klasser och håller i "kuratorssnack". Snacket berör olika ämnen som känns aktuella, dels genom elevernas egna önskemål, dels genom de resultat som utvärderingar och enkäter visar. Under höstterminen 2022 lyftes relationer och vänskap i årskurs 4, kränkningar och näthat i årskurs 5 samt i årskurs 6 genomförs en workshop i psykisk hälsa. Under våren 2023 kommer samtliga klasser erhålla kuratorssnack om samtycke.

Värdegrundsarbetet är obligatoriskt och följs löpande upp med utvärdering till både elever och pedagoger. Eleverna erhåller en utvärdering efter uppstartsdagarna samt i slutet av maj månad medan pedagogerna erhåller en utvärdering både efter uppstartsdagarna och i slutet av varje termin. Utvärderingarna visar att de allra flesta elever och klasslärare upplever skolans löpande värdegrundsarbete väldigt positivt. Både lärare och elever har lagt ner mycket tid, energi och engagemang på värdegrundsarbetet vilket speglar sig i det sociala klimatet i klassrummet och på rasterna.

Både pedagoger och elever upplever uppstartsdagarna som något positivt. Pedagogerna menar att det är bra att de själva kan välja en övning varje dag som passar deras klass. Konceptet främjar ett gott klimat och sätter tonen på hur vi vill att skolan ska fungera. Eleverna är överlag nöjda med uppstartsdagarna. Den absolut roligaste övningen i år var en samarbetsövning där eleverna fick visa och lära yngre elever en klapppramsa. I utvärderingen framkommer att eleverna önskar än mer samarbete med andra klasser.

Pedagogerna ser väldigt positivt på månadens övning. De anser att variationen på övningarna är bra. Övningarna könsroller, flytta stolar, dansa loss och rött och grönt verkar uppskattas av eleverna. Vidare framkommer att om det finns någon övning som de behöver anpassa till just sina elever så görs det. Det känns också lagom med en övning per månad. Det är värdefullt att få diskutera månadens övning med arbetslaget.

De flesta pedagogerna upplever kuratorssnacket givande. Det är bra att ämnet kopplas till månadens övningar. Den mentala tallriksmodellen som alla elever i årskurs 6 fick göra sin egen av verkar uppskattad. En klass har, efter upptäckten att det saknas avslappning i elevernas vardag, fört in det på schemat.

Samtliga pedagoger svarar att de har nytta av sociogrammen. Det är bra att "slippa tro och att istället veta". Pedagogerna använder sociogrammen i gruppindelningar, placeringar i klassrummet och för att ha koll på relationerna överlag i klassen. Sociogrammen är även en bra utgångspunkt när relationerna förändras och konflikter uppstår. Ett par pedagoger upplever att det blir för mycket med två sociogram per termin i årskurs 5 och 6, de önskar dra ner det till ett tillfälle. Sammanfattningsvis kan konstateras att värdegrundsarbetet i sin helhet fungerar väl och är något som både elever och pedagoger ser positivt på.

Utvärdering av strategiskt jämställdhetsarbete

Ett strategiskt jämställdhetsarbete fortlöper för att motverka traditionella könsmonster. Detta för att säkerställa att det inte förekommer könsuppdelning i undervisningen, att jämställdhet integreras i undervisningen i alla ämnen, att se till att pojkar och flickor får samma utrymme, inflytande och lärarstöd i undervisningen samt se över att skolan använder sig av en jämställd kurslitteratur.

Elevernas kunskapsresultat har sammanställts och analyserats för att få syn på mönster och vi har tittat på dem ur ett jämställdhetsperspektiv. Här ser vi att vi har en del kvar att jobba med. Vi ser att vi har skillnad i meritvärde om man är pojke eller flicka. Även segregationen slår hårt mot våra resultat. Det är tydligt att elever med annat modersmål riskerar att inte nå målen i de flesta ämne samt står för majoriteten av F. Vi misstänker också att det är elever som lever ett socioekonomiskt utsatt läge har en lägre måluppfyllelse.

Jämställdhet handlar inte bara om en jämn könsfördelning utan också om att se attityder, normer, värderingar och ideal som påverkar livsvillkoren för människor. Perstorp är ett socioekonomiskt utsatt samhälle. För de elever som lever i barnfattigdom eller har någon annan form av svårighet är den sociala situationen mindre gynnsam än för övriga elever. Dessa elever har färre kamrater, vilket slår igenom i klassrummet, där kamratlärande borde vara framgångsfaktor för högre måluppfyllelse, men inte är det. Vi arbetar med att utveckla en demokratisk kompetens via samtal under ordnade former.

Elevrådet

Elevrådet har genomgått en utveckling parallellt med att personalen på skolan blivit mer och mer medveten om det demokratiska uppdraget vi har att lära eleverna. Elevrådet handlade innan mycket om inköp av bollar, vilket det inte gör längre. Det som haft mest genomslagskraft är hur elevrådet kunde öka tryggheten på skolgården på rasterna. Alla klasser fick i uppdrag att via elevrådsrepresentanterna inventera alla lekar man kan i sin klass. Sedan skulle man leka sig igenom alla tillsammans. Utvärdering av detta visade att eleverna kände att de hade någon att vara med, då alla fick vara med och leka, man är inte ensam eller utanför, man lärde känna varandra bättre, man leker med de man aldrig har lekt tillsammans med, man blir vänner, man lär känna varandra på ett annat sätt, man pratar med de man vanligtvis inte pratar med, man pratar med varandra, det är roligt och alla blir glada, man lär sig samarbeta.

Nästa uppgift är en pågående uppgift fram till vårens elevråd i mars. Uppgiften går ut på att våga bjuda in någon från någon annan klass i leken. Här ser vi att hela klasser har bjudit in andra hela klasser att leka. Det ska bli mycket intressant att följa det arbetet.

Centralskolans elevenkät 2022–2023

I december 2022 genomfördes året elevenkät som är anonym och där syftet är att se hur eleverna upplever sin skolgång och därmed ta fram förbättringsområden till nästkommande läsår.

Svarsfrekvensen på årets enkät var 94,3% vilket motsvarar 231 elever. I år har en revidering av enkäten genomförts som innebär att eleverna endast kan välja "tumme upp" eller "tumme ner" på frågorna och att vissa frågor förtydligats och ändrats. Denna revidering har skett utifrån tidigare enkäters utvärdering och i syfte att erhålla en mer verklighetsnära bild av statistiken.

I tabellen nedan redovisas samtliga siffror i procent (%) och även en fördelning gällande könsidentitet redovisas. Det är intressant utifrån Skolverkets nationella enkät som genomfördes under vårterminen 2022 och som vi senare kommer att redovisa även här.

Procent (%) är avrundat till närmsta heltal (1) eller halv (0,5). De som ej svarat ja eller nej på frågorna redovisas ej men kan ses utifrån procenten nedan (exempel 96% Ja, 3% nej = 1% utgår)

Frågor	Ja (total)	Nej (total)	Ja (flickor)	Ja (pojkar)	Ja (hen)
Jag förstår vad jag ska göra på lektionerna	96	3	96	96	100
Jag tror jag kan nå kunskapskraven i alla ämnen	82	17	82,5	79,5	100
På Centralskolan får jag vara den jag är	91,5	8	87,5	95	100
På lektionerna får jag vara med och tycka på vilket sätt vi ska jobba med uppgifter	86	10	83	88	100
Lärarna på Centralskolan 4–6 lyssnar på eleverna	83,5	13	86,5	80	100
Jag följer de ordningsregler som finns	91,5	4,5	97,5	88	0
Jag förstår varför jag ska följa de ordningsregler som finns	93,5	5	96,5	91,5	50
Jag känner mig trygg på lektionerna	91	6,5	93	89	100
Jag känner mig trygg i klassrummet	94	4,5	95,5	92	100
Jag känner mig trygg med mina klasskamrater	89	9	93	85,5	100
Jag känner mig trygg på skolgården	76	18	79	72,5	100
Jag känner mig trygg med andra elever i åk 4–6	76,5	19	72,5	80	100
Jag känner mig trygg med personalen på skolan	87,5	12	89	85,5	100
Jag vet vem på skolan jag kan prata med om någon varit elak mot en elev	94	5	94	94	100

Analys

Överlag ger eleverna en mycket positiv bild av Centralskolan 4–6. 94% känner sig trygga i klassrummet och 89% är trygga med sina klasskamrater. Nästan alla (94%) vet vem de kan prata med om någon varit elak mot en elev jämfört med 82,5% föregående år. 87,5% känner sig trygga med personalen på skolan.

Cirka 76% av eleverna känner sig trygga på skolgården och med andra elever på skolan. Denna siffra kan förbättras och under pågående läsår har ett arbete genomförts gällande uppdraget för rastvärdar samt ett lekuppdrag som leds via elevrådsrepresentanter och det ska bli intressant att följa huruvida det påverka nästa års resultat.

Gällande ordningsreglerna svarar i år 91,5% att de följer ordningsreglerna jämfört med föregående års resultat på knappt 65% och på frågan huruvida eleverna förstår varför man ska följa dem svarar 93,5% av eleverna ja.

Hela 91,5% svarar att de får vara den de är på Centralskolan, vilket är ett mycket positivt resultat jämfört med föregående års som låg på 78%. Att få vara den man är, ska vara en självklarhet och målsättningen är givetvis 100%. Utifrån detta kan vi skönja att vårt arbete med likabehandling och jämställdhet ger resultat. Det är även intressant att se att flickor tenderar att svara JA på fler frågor än pojkar, speciellt om vi sätter resultaten i förhållande till nationella Skolenkätens resultat från föregående årsklass, baserat på kön där flickor generellt har lägre index (se rubrik "Skolinspektionens enkät SKOLenkäten 2022").

86% svarar att de får vara med och tycka till på vilket sätt man ska arbeta på lektionerna, vilket är en förbättring mot tidigare års resultat på 77,4%. Det har pågått och pågår ett arbete med differentierad och explicit undervisning vilket torde ha påverkat resultatet. 83,5% av eleverna svarar att de tycker att lärare lyssnar på eleverna. Hela 96% förstår vad de ska göra på lektionerna och 82% tror att de når kunskapsmålen i alla ämnen.

Jämförelse årskurser

96% av våra elever förstår vad de ska göra på lektionerna och 82% tror att de når kunskapsmålen i alla ämnen. Här skiljer sig svaren utifrån årsklasser och i årskurs 5 är det lägst antal som svarat att de tror sig nå alla mål (63%). Eleverna i årskurs 4 är de som har högst resultat på 96,5%. Gällande elever i årskurs 6 svarar 84% att de tror att de kan nå samtliga mål. Statistiken visar tydligt att det skiljer sig mellan både klasser och årskurser. Generellt har eleverna i årskurs 5 något lägre resultat än årskurs 4 respektive 6. Gällande frågan om man följer de ordningsregler som finns så ligger dock samtliga årsklasser på över 90%. Vidare kan vi se att när det gäller frågan om att känna sig trygg med personalen på skolan anser sig 77% av eleverna vara trygga i årskurs 5 respektive över 90% i årskurs 4 och 6. Vi behöver undersöka varför siffrorna ser ut så här. Det finns oftast inget entydigt svar, vi behöver gräva och hitta fler lösningar och orsaker.

Tidigare resultat

Då vi reviderat enkäten kan vi inte jämföra föregående års resultat men ni återfinner dessa som en bilaga i planen på sida 40.

Skolinspektionens enkät "SKOLenkäten" 2022

Skolinspektionen har skickat ut och sammanställt enkäter för 2022. Målgruppen var elever i årskurserna 5 och 8 samt år 2 på gymnasieskola, pedagogisk personal i grundskola samt vårdnadshavare i grundskola.

Svarsfrekvensen för elever i årskurs 5 hamnade på 94%, för pedagogisk personal 76% och för vårdnadshavare 15% för Perstorps kommun. Jämförelsetal för Sverige är svarsfrekvens om 86% för årskurs 5, 65% för pedagogisk personal och 27% för vårdnadshavare. Vi redovisar i denna plan svaren och resultatet för eleverna i årskurs 5 och då i jämförelse till övriga skolors resultat från årskurs 5.

Enkäten innefattar 11 områden med olika frågor. Områdena som undersökts är nedan presenterade tillsammans med resultatet som redovisas i index och även i jämförelse med övriga Sveriges skolor index samt i diagram nedan där mörk stapel är resultatet för Centralskolan årskurs 5. Resultaten finns även på www.kolada.se

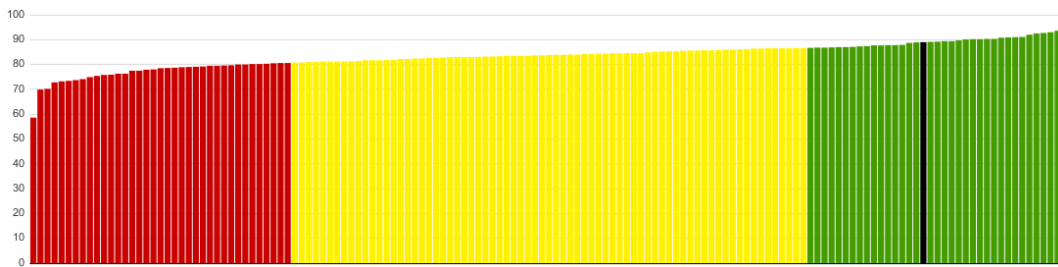
- 1) **Information om utbildningen** (exempelvis frågor som om eleverna tycker att lärarna förklarar vad man behöver kunna för att nå målen). *Index 8,2 jämfört med Sverige 7,0.*
- 2) **Stimulans** (exempelvis om lärarna varierar lektionerna så ni får arbeta på olika sätt och om lärarna får eleverna att tro på sig själva i skolarbetet). *Index 7,0 jämfört med Sverige 6,0.*
- 3) **Stöd** (exempelvis om eleverna känner att de får det stöd de behöver och hur ofta de får hjälp). *Index 7,5 jämfört med Sverige 6,9.*
- 4) **Kritiskt tänkande** (exempelvis hur mycket eleverna får öva på att diskutera frågor där man kan tycka olika). *Index 7,5 jämfört med Sverige 6,5.*
- 5) **Bemötande - lärare** (exempelvis om eleverna tycker att lärarna behandlar alla lika). *Index 8,6 jämfört med Sverige 7,8.*
- 6) **Bemötande – elever** (exempelvis hur elever tycker att de bemöter varandra respektive lärare). *Index 7,2 jämfört med Sverige 7,2*
- 7) **Inflytande** (exempelvis hur mycket eleverna tycker att de får vara med och påverka hur man ska arbeta på lektionerna). *Index 7,7 jämfört med Sverige 6,0.*
- 8) **Studiero** (exempelvis hur ofta det är stökigt på lektionerna). *Index 7,1 jämfört med Sverige 5,6.*
- 9) **Trygghet** (exempelvis Om eleverna känner sig rädd för andra elever eller vuxna på skolan). *Index 8,8 jämfört med Sverige 8,5.*
- 10) **Förhindra kränkningar** (exempelvis om de vuxna agerar tillräckligt om någon elev blir illa behandlad). *Index 7,5 jämfört med Sverige 6,6.*
- 11) **Elevehälsa** (exempelvis om eleverna känner att det finns någon vuxen på skolan som bryr sig om hur hen mår). *Index 7,9 jämfört med Sverige 6,9.*

Skolenkäten innefattar frågan "Hur nöjd är du med din skola?" och där redovisar Perstorp ett medelvärde på 8,0 (saknas index) vilket sätter Perstorp på kartan bland de 38 kommuner i Sverige där eleverna är som nöjdast (Perstorp mörk stapel nedan)

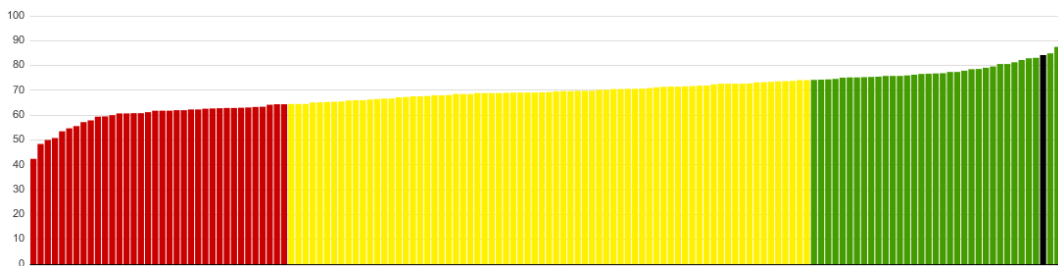

Under område (1) **Information om utbildning**, redovisas följande svar i jämförelse med övriga Sveriges åk 5. Perstorps åk 5 elever återfinns i den mörka stapeln;

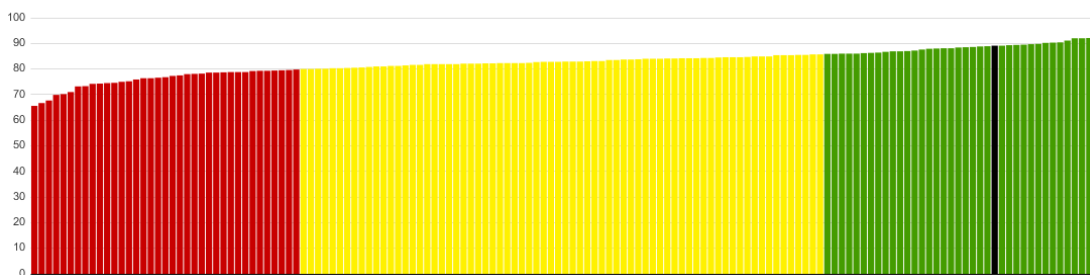
se: Elever i åk 5: Hur ofta förklarar lärarna vad du ska göra på lektionerna så att du förstår? Andel som svarat "Alltid" eller "C

se: Elever i åk 5: Tycker du att du får veta hur det går för dig i skolarbetet? Andel som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor

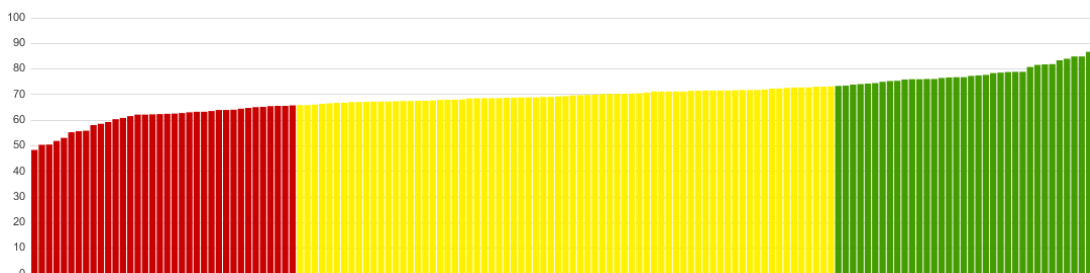

åk 5: Tycker du att lärarna förklarar vad du behöver kunna för att nå kunskapskraven? Andel som svarat "Helt och hållet" el

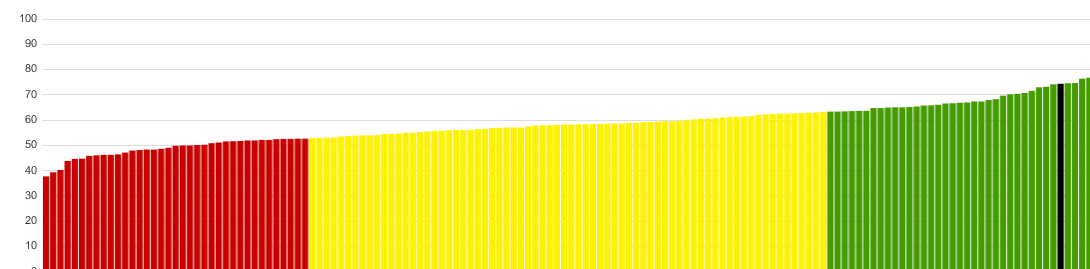

För delområde (2) **Stimulans**, redovisas följande toppresultat (mörk stapel);

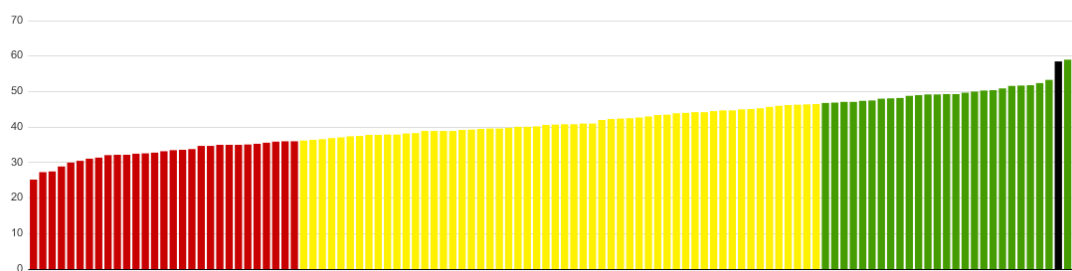
er i åk 5: Tycker du att lärarna varierar lektionerna så att ni får arbeta på olika sätt? Andel som svarat "Helt och hållet" eller '

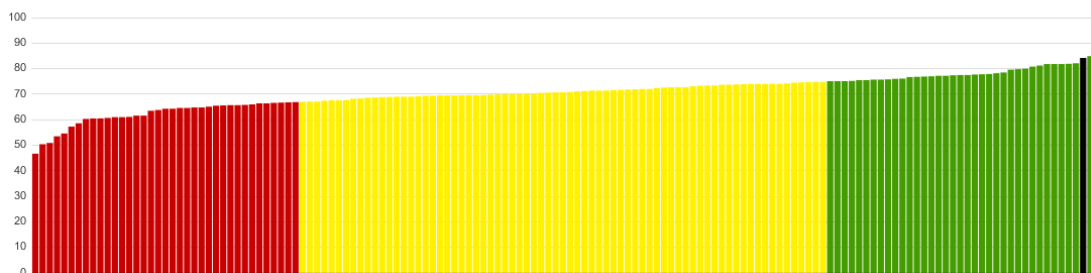
ver i åk 5: Tycker du att utvecklingssamtalen är till hjälp för dig i skolarbetet? Andel som svarat "Väldigt mycket" eller "Gans

Jämförelse: Elever i åk 5: Hur ofta får lärarna dig att bli intresserad av skolarbetet? Andel som svarat "Alltid" eller "Ofta", (%)

9: Elever i åk 5: Tycker du att lärarna får dig att tro på dig själv i skolarbetet? Andel som svarat "Helt och hållet" eller "Till sto

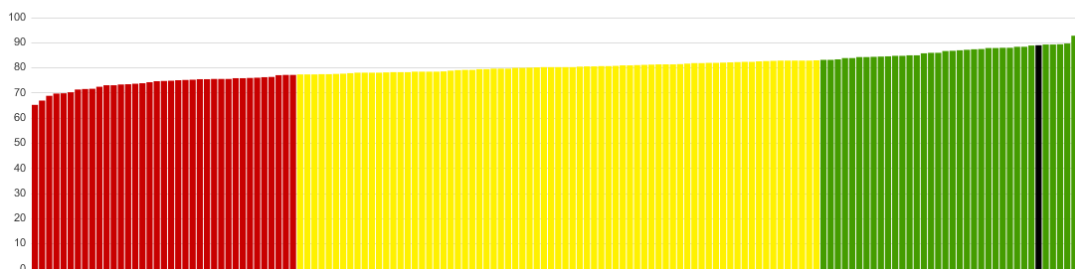

För delområde (3) **Stöd**, redovisas följande resultat (mörk stapel);

Jämförelse: Elever i åk 5: Hur ofta får du den hjälp du behöver under lektionerna? Andel som svarat "Alltid" eller "Ofta", (%)

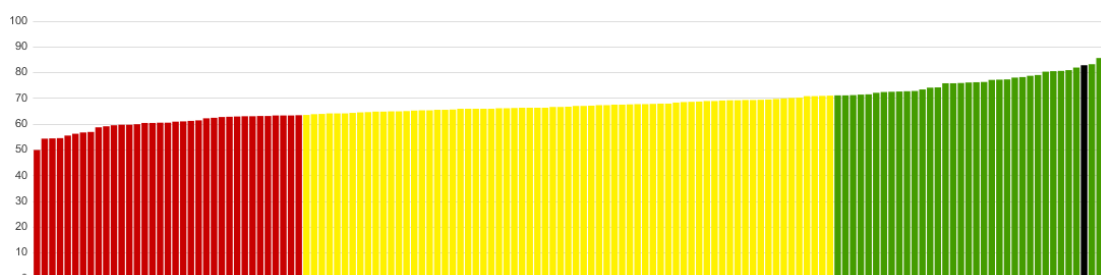

i åk 5: Tycker du att du får den hjälp du behöver från skolan för att klara skolarbetet? Andel som svarat "Helt och hållet" elle

För delområde (4) **Kritiskt tänkande**, ser resultaten ut som nedan (mörk stapel);

hur mycket tycker du att ni elever får öva på att diskutera frågor där man kan tycka olika? Andel som svarat "Väldigt mycket"

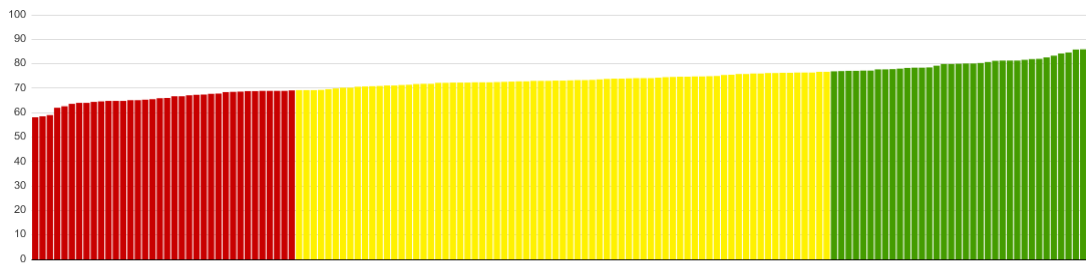

ratat lärarna om att allt man hör och läser, till exempel på internet, inte behöver vara sant (källkritik)? Andel som svarat "Väl

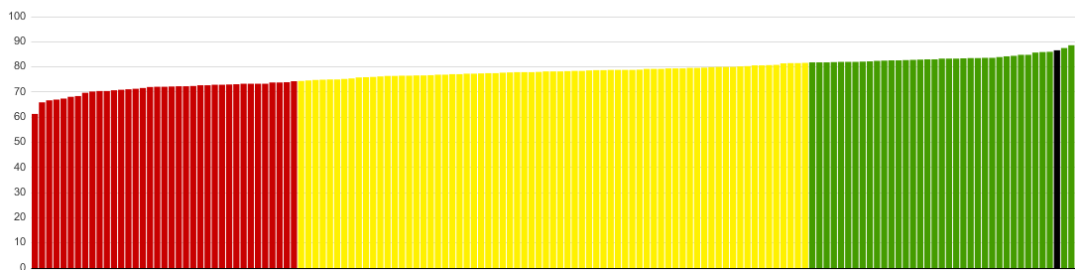

För delområdet (5–6) **Bemötande**, redovisas nedan resultat (mörk stapel);

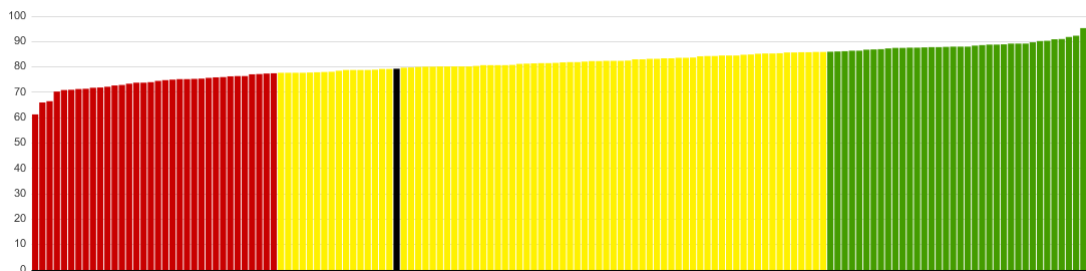
Hur ofta behandlar lärarna alla elever lika oavsett om de är flickor, pojkar eller har annan könsidentitet? Andel som svarat "Helst

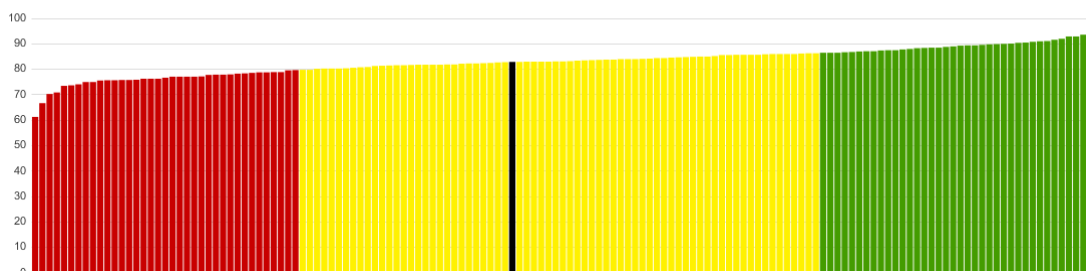
Elever i åk 5: Känner du dig orättvist behandlad av någon lärare eller annan vuxen i skolan? Andel som svarat "Aldrig" eller

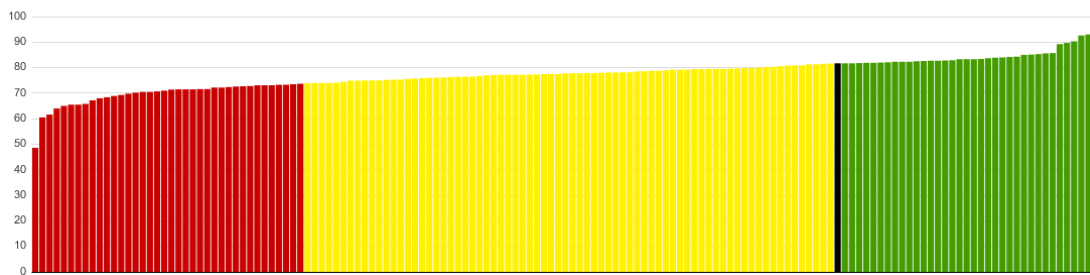
förelse: Elever i åk 5: Hur tycker du att eleverna bemöter vuxna i skolan? Andel som svarat "Mycket bra" eller "Ganska bra",

förelse: Elever i åk 5: Hur tycker du att eleverna bemöter varandra i skolan? Andel som svarat "Mycket bra" eller "Ganska bra"

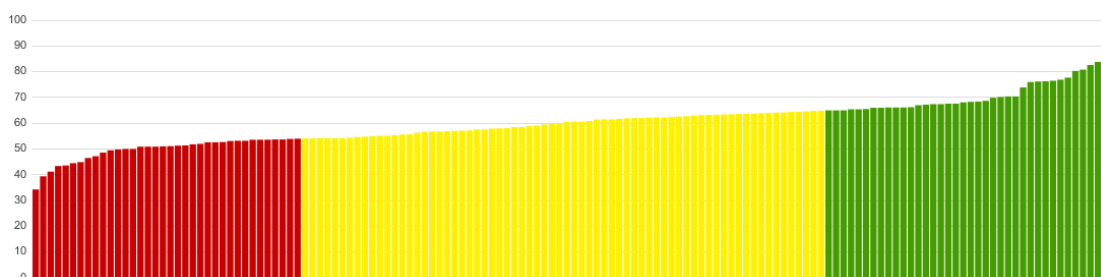

Jämförelse: Elever i åk 5: Känner du att du kan vara dig själv i skolan? Andel som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%)

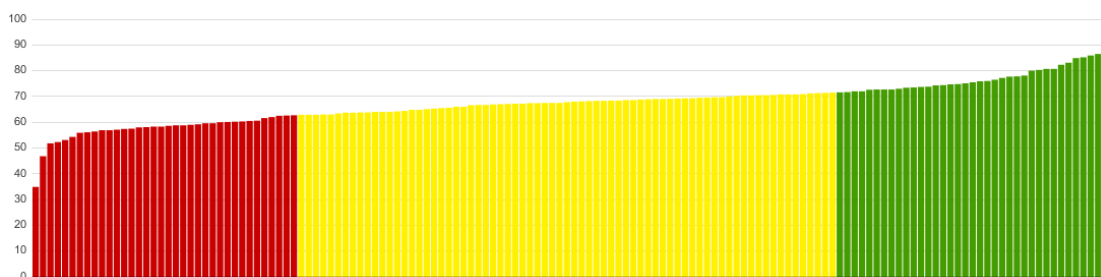

För delområde (7) **Inflytande**, ser resultatet ut som nedan vilket visar på att eleverna svarar gör att skolan hamnar på en första placering i jämförelse med övriga Sverige.

Jämförelse: Hur mycket tycker du att ni elever får vara med och påverka hur ni ska arbeta på lektionerna? Andel som svarat "Väldigt mycket" eller "Mycket", (%)

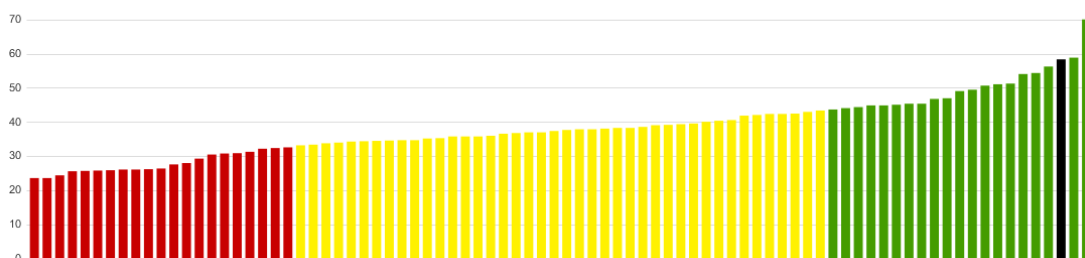

Jämförelse: Tycker du att de vuxna i skolan lyssnar på förslag från eleverna till exempel från klassråd eller elevråd? Andel som svarat "Väldigt mycket" eller "Mycket", (%)

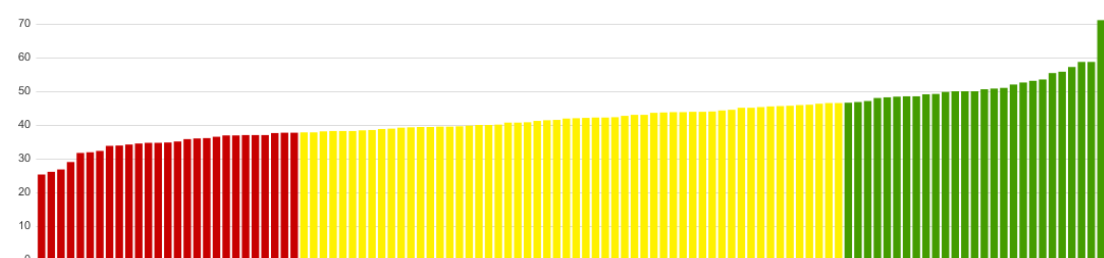

För delområde (8) **Studiero**, redovisas följande goda resultat (mörk stapel);

Jämförelse: Elever i åk 5: Hur ofta är det arbetsro på lektionerna? Andel som svarat "Alltid" eller "Ofta", (%)

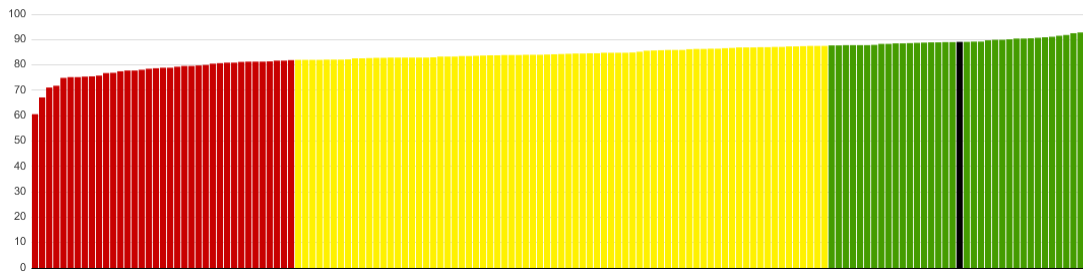

Jämförelse: Elever i åk 5: Hur ofta är det så stökigt på lektionerna att du har svårt att koncentrera dig? Andel som svarat "Aldrig" eller "Sällan", (%)

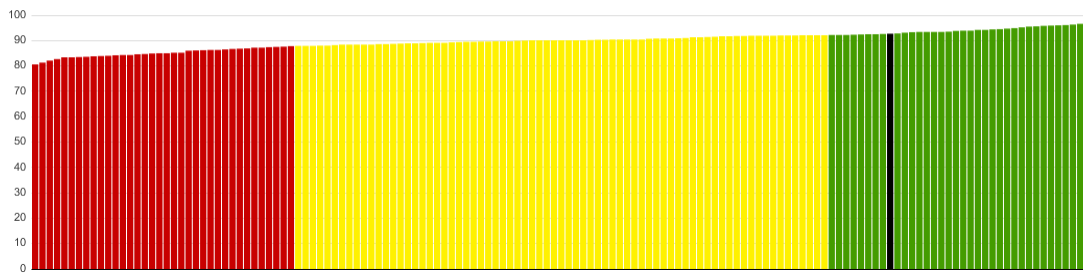

För delområde (9) **Trygghet**, blev resultaten följande (mörk stapel);

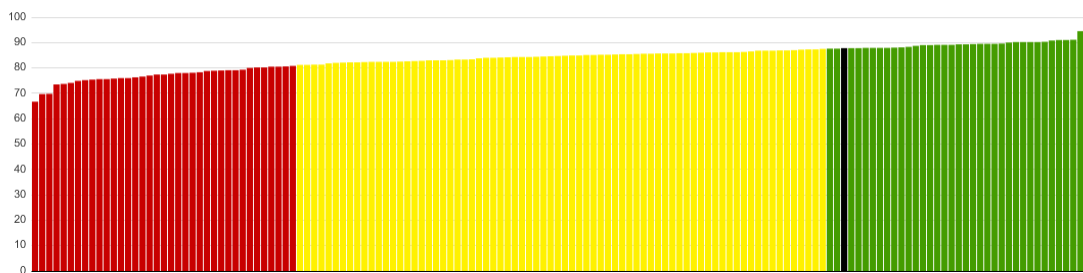
Jämförelse: Elever i åk 5: Känner du dig rädd för andra elever i skolan? Andel som svarat "Aldrig" eller "Sällan", (%)

Jämförelse: Elever i åk 5: Känner du dig rädd för någon lärare eller annan vuxen i skolan? Andel som svarat "Aldrig" eller "Sällan", (%)

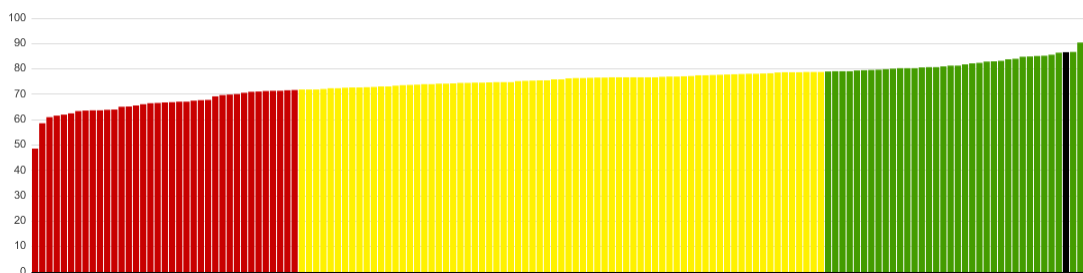

Jämförelse: Elever i åk 5: Känner du dig trygg i skolan? Andel som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%)

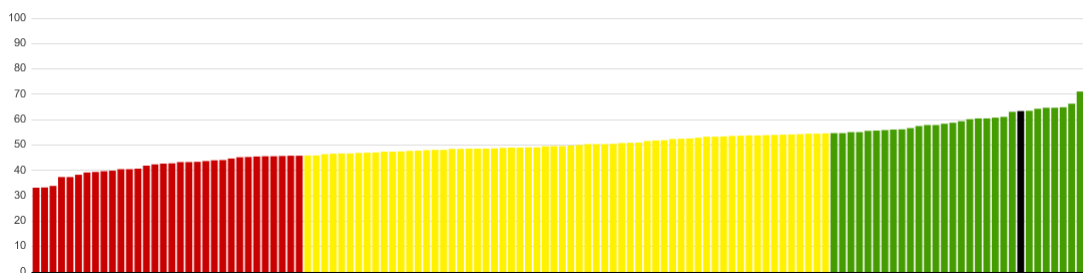

För delområde (10) **Förhindra kränkningar**, gav våra elever svar följande resultat (mörk stapel);

Åk 5: Litar du på att de vuxna i skolan gör tillräckligt om någon elev blir illa behandlad? Andel som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%)

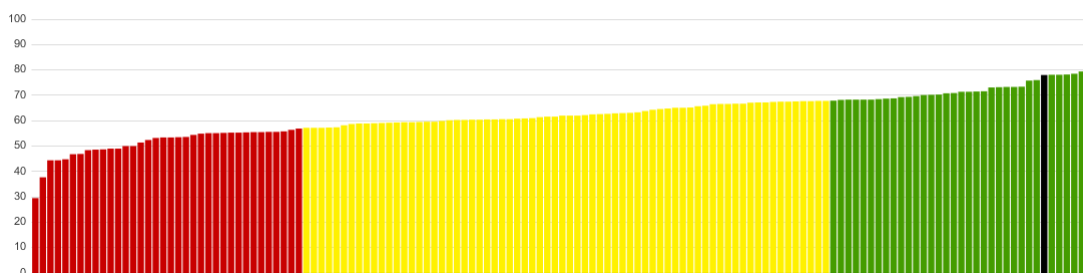

Ise: Elever i åk 5: Tycker du att de vuxna i skolan har koll på vad som händer på rasterna? Andel som svarat "Alltid" eller "O

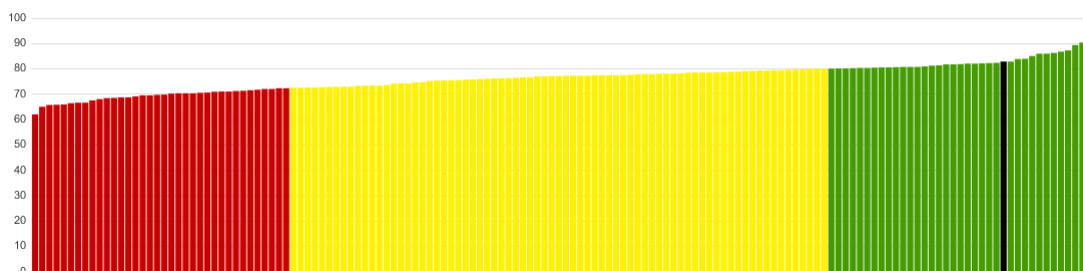

För det sista delområdet (11) **Elevhälsa**, framkommer följande resultat (mörk stapel);

Fråga 1: Elever i åk 5: Hur lätt eller svårt är det att få hjälp av elevhälsan till exempel skolsköterskan? Andel som svarat "Mycket lätt" eller

Fråga 2: Elever i åk 5: Känner du att det finns någon vuxen i skolan som bryr sig om hur du mår? Andel som svarat "Helt och hållet" eller

Sammanfattningsvis ser vi att Perstorps grundskola, Centralskolan 4–6, redovisar ett fantastiskt resultat totalt sett som sätter oss bland de främsta i Sverige och dessutom på första plats i 5 av frågorna. Med tanke på den låga elevpengen och den socioekonomiska utsattheten, gör personalen ett oerhört fint arbete på vår skola. De är hjältar.

De elever som svarade på Skolinspektionens enkät går idag i årskurs 6 och om vi tittar på deras svar så är det endast på tre frågor som resultatet understiger 90% och det gäller frågan om de tror att de når kunskapsmålen (84%), trygghet på skolgården (85%) samt trygghet med andra elever på skolan (80%). Resultaten indikerar således på att våra elever fortsätter trivas och är nöjda.

Det är även intressant att titta på indexvärden uppdelat på kön, där flickors svar generellt resulterar i ett något lägre index än pojkars om vi ser till Sverige i stort. Om vi återgår till vår egen enkät ser vi en direkt skillnad då samtliga flickor i årskurserna 4–6 svarar JA oftare än pojkarna. Om vi granskar detta närmare kan vi även se att flickor i nuvarande årskurs 5 i vår enkät, tenderar att svara ja oftare än pojkarna (ca 2%).

Sammanställning och analys av trygghetsvandring 2022

Två gånger om året genomför varje klass en trygghetsvandring, där eleverna får berätta vad i deras formella respektive informella miljö som känns tryggt och vad som upplevs otryggt.

Formell lärmiljö

Eleverna känner sig trygga i sina klassrum. De känner trygghet, tillit och förtroende till varandra och de vuxna runt omkring vilket är grunden för en god lärmiljö.

Informell lärmiljö

Eleverna känner sig överlag även trygga i den informella lärmiljön. De platser som tidigare ansågs otrygga är det inte idag vilket är väldigt positivt. Eleverna upplever sig för det mesta trygga i korridorerna, till och från både slöjd och matsal och på skolgården. Rastvärdarna tillför trygghet och tillit till att vuxna finns i närheten.

Eleverna saknar dock tillgång till multiarenan då de önskar mer plats för bollspel. Arenan är avstängd med anledning av att det är en byggarbetsplats för närvarande.

Den plats som genomgående upplevs otrygg är dock omklädningsrummen vid idrottshallen. Den främsta orsaken är äldre elever som inte har idrott men ändå vistas där, andra elever som byter om samtidigt och de som har mobiltelefon med sig. Även miljön ger en känsla av otrygghet. Det är en hel del underhåll som behöver göras i omklädningsrummen så som takplattor som saknas, lampor som strular, oanvändbara lås till dörrar samt krokar som saknas. Eleverna upplever också att det är skräpigt och att toaletterna ofta luktar urin och saknar toalettpapper. Duschbåsen ger ingen möjlighet att stänga om sig och de upplevs ofräscha. Det skulle även behövas fler bås.

Föreslagna åtgärder

Utifrån ovan genomförda sammanställning föreslås en genomlysning av det vi kan påverka så som rutiner inför ombyte vid idrott. Gällande miljön som rör underhåll och ombyggnation i omklädningsrummen så lyfts det på skyddsronden för att sedan gå uppåt i beslutskedjan.

Förebyggande åtgärder att arbeta med utifrån aktuell kartläggning

Det arbete som genomförts under föregående år ger goda resultat. Genom bland annat utvärderingar och enkäter får eleverna ge sin bild av hur de upplever skolan och det är överlag en väldigt positiv bild.

Vi kan exempelvis konstatera att vårt pågående arbete med kollegiala samtal via samtalsmodeller, samplanering, bedömning och utvärdering tillsammans, differentierad och explicit undervisning ger resultat. Vi kan även konstatera att vårt löpande arbete med trygghet, studiero och kränkningar ger effekt.

För att upprätthålla det goda resultatet och samtidigt arbeta med förbättringar fortsätter vi vårt arbete genom:

Värdegrundsfrågor, trygghet och studiero

- Ett aktivt arbete med trygghetsfrågor där varje klass två gånger om året genomför en trygghetsvandring med sin lärare. Vid elevrådet sammanställs sedan de viktigaste punkterna från varje klass. Sammanställningen resulterar i en skydds rond i mars.
Ansvarig för genomförande av trygghetsvandring: personal (klasslärare sammanställer och skickar till kurator och rektor).
Ansvarig för sammanställning via elevråd samt skydds rondsprotokoll: rektor
- Ett aktivt arbete med trygghet och studiero sker genom samtal i personalgruppen om främjande insatser och värdegrundsarbete.
Ansvarig för genomförande av det löpande arbetet: personal
Ansvarig för planering av samtalstillfällen för personal: rektor
- Ett aktivt utvecklingsarbete med bland annat kollegahandledning och samtal i personalgruppen om exempelvis explicit och differentierad undervisning.
Ansvarig för genomförande av det löpande arbetet: personal
Ansvarig för planering av samtalstillfällen för personal: rektor
- Ett fortsatt aktivt arbete med rastvårdsuppdraget.
Ansvarig för genomförande: personal
Ansvarig för planering: rektor

Förebyggande arbete mot våld, kränkningar och diskriminering

- Ett aktivt arbete med skolans mål om nolltolerans mot våld, kränkningar och diskriminering. Samtlig personal ska arbeta våldsförebyggande genom att klargöra normer och arbeta utifrån skolans värdegrund. Vidare ska de reagera och agera när våld eller kränkningar sker.
Ansvarig för genomförande: personal och skolkuratorer
Ansvarig för utvärdering: Elevhälsan
- Ett aktivt arbete med att upprätthålla skolans ordningsregler.
Ansvarig för genomförande: personal
- Ett aktivt arbete med värdegrundsfrågor genomförs där samtliga klasser under de första två veckorna på höstterminen deltar i "uppstartsdagarna". Därefter genomför alla klasser "månadens övning" under läsåret.
Ansvarig för genomförande av uppstartsdagarna: personal
Ansvarig för utvärdering av uppstartsdagarna: skolkurator

- Ett aktivt arbete i klassrum och på konferenser med framgångsfaktorer i undervisningen så som explicit undervisning och differentierad undervisning utifrån ett inkluderande tänk. Undervisningens innehåll, arbetsformer och uppgifternas komplexitet diskuteras och omprövas regelbundet.
Ansvarig för planering och genomförande: rektor och personal
- Ett aktivt arbete med gemensamma didaktiska diskussioner samt uppföljning och analys av elevernas kunskapsresultat på ämnes- och lärarnivå.
Ansvarig för planering och genomförande: rektor och personal
- Ett aktivt arbete med lärarnas förhållningssätt och ledarskap samt med att höja deras didaktiska och ämnesmässiga kompetens.
Ansvarig för planering och genomförande: rektor och personal
- Ett fortsatt aktivt arbete gällande förhållningssätt utifrån normer och värderingar inklusive området heder samt reflektion kring dessa.
Ansvarig för planering och genomförande: rektor, elevhälsa och personal
- Skapa och implementera handlingsplan och tydliga rutiner för agerande när elev behöver stöd och skydd i ett hedersrelaterat ärende.
Ansvarig för upprättande av rutiner och handlingsplan: skolkuratorer
Ansvarig för implementering i verksamheten: rektor
- Ett fortsatt aktivt arbete med "kuratorssnack" till samtliga klasser.
Ansvarig för planering och genomförande: skolkuratorer
- Ett erbjudande till samtliga elever i årskurs 4 om hälsosamtal.
Ansvarig för planering och genomförande: skolsköterska
- Ett aktivt arbete för att öka delaktigheten för föräldrar genom bland annat föräldraråd och erbjudande om föräldragrupp.
Ansvarig för planering och genomförande: rektor, kuratorer och personal

Rutiner för akuta situationer

Policy

Det råder nolltolerans mot trakasserier och kränkande behandling/diskriminering på vår skola.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Enligt skollagen (SFS 2010:800) är lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling skyldiga att anmäla detta till rektorn. Rektorn är i sin tur skyldig att föra informationen vidare till huvudmannen. På skolan finns alltid minst en vuxen på alla lektioner. På skolans raster finns rastvuxna enligt schema. De befinner sig på de platser som eleverna i klassråd pekat ut som riskområden.

Personal som elever och vårdnadshavare kan vända sig till

I första hand klassföreståndare, annars övrig lärarpersonal, elevhälsopersonal (skolsköterska, kurator) eller ledning.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

Vid en händelse utreds den med stöd av Draftit, en digital kränkingsanmälan. I anmälan dokumenteras händelseförloppet som beskrivs av berörda elever och personal, vilka åtgärder som vidtagits, vad som behövs för att händelsen inte ska upprepas och en bedömning om ärendet bör utredas mer. När utredningen är färdig och godkänd av rektor skickas den vidare till tjänsteman på Barn- och utbildningsförvaltningen.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

Vid en händelse utreds den med stöd av Draftit, en digital kränkingsanmälan. I anmälan dokumenteras händelseförloppet som beskrivs av berörda elever och personal, vilka åtgärder som vidtagits och vad som behövs för att händelsen inte ska upprepas och en bedömning. Utifrån allvarlighetsgraden av händelsen utreds ärendet vidare och åtgärder vidtas därefter.

Ansvarsförhållande

Alla vuxna på skolan har ett ansvar att lyssna och föra vidare till mentor och rektor när en elev uppger att denne, eller någon annan, blivit felaktigt behandlad.

Arbete med aktiva åtgärder enligt diskrimineringslagen

Det främjande och förebyggande arbetet mot diskriminering sker löpande i fyra steg:

1. Undersöka om det finns risker för diskriminering – inklusive trakasserier och sexuella trakasserier – eller repressalier (besträffning) eller andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter. Undersökningen ska göras utifrån samtliga diskrimineringsgrunder.
2. Analysera orsakerna till de risker och hinder som har upptäckts.
3. Åtgärda – genomföra de åtgärder som skäligen kan krävas för att förebygga diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter (tidsplanera och genomföra åtgärderna så snart som möjligt)
4. Följa upp och utvärdera arbetet. När det är klart ska de erfarenheter som arbetet har gett gå att använda i steg ett (undersökningen) i nästa cykel av arbetet med aktiva åtgärder.

Bilagor:

- Ordningsregler
- Förväntningar
- Sammanställning Perstorps kommuns trivselenkät
- Trygghetsvandring
- Rastorganisation

Ordningsregler på Centralskolan åk 4-6, 2023-03-01-2024-03-01

På skolan har jag som elev både rättigheter och skyldigheter.

Rättigheter	Skyldigheter
Jag har rätt att bli respekterad av alla.	Jag ska respektera alla på skolan, såväl elever som personal.
Jag har rätt att känna trygghet och att inte utsättas för psykisk eller fysisk kränkning.	Jag har ett gott uppförande, ett vårdat språk, visar respekt och utsätter därmed ingen för psykisk eller fysisk kränkning.
Jag har rätt till garanterad undervisningstid.	Jag passar tider, har med mig rätt arbetsmaterial och använder tiden till lärande.
Jag har rätt till en bra och trivsamt arbetsmiljö.	Jag ser till att hålla rent och snyggt efter mig och använder inte ytterkläder i undervisningslokaler och skolmatsalen.
Jag har rätt till ett bra arbetsklimat i skolan för att kunna göra ett bra arbete.	Jag bidrar till ett bra arbetsklimat och följer givna instruktioner från lärare och annan personal.
Jag har rätt till lunch varje dag.	För att jag ska leva hälsosamt äter jag inte godis och dylikt under skoltid I matsalen har jag gott bordsskick. Jag tar inte mer mat än jag orkar äta upp. Jag lämnar min plats ren och städad efter mig.
Jag har rätt till en mobiltelefonfri läromiljö. Jag tar med min mobiltelefon och annan elektronisk utrustning på eget ansvar till skolan	All elektronisk utrustning skall vara avstängd under lektionstid om inte annan överenskommelse finns mellan skolan och hemmet. Jag lämnar elektronisk utrustning till läraren vid skoldagens början. Jag får tillbaka den när skoldagen är över.
Jag har tillgång till en studieplats/bänk.	Jag ansvarar för min studieplats/bänk och mina värdesaker. Jag respekterar skolans och andras saker. Om jag förstör eller skadar andras saker blir jag/mina vårdnadshavare ersättningskyldiga.
Jag har rätt till en drogfri miljö.	Jag får inte använda tobak eller andra droger.

Som förälder kan du förvänta dig av oss...

- att all personal arbetar för att ditt barn ska känna trygghet i skolan
- att vi arbetar för en lugn och trivsamt arbetsmiljö
- att vi tar kontakt med dig om något särskilt händer
- att vi ingriper mot alla former av kränkningar
- att vi bryr oss om ditt barn

Vi förväntar oss av dig som förälder...

- att du hjälper ditt barn ta ansvar för skolarbetet
- att du ser till att barnet kommer i tid
- att barnet är utvilat och har ätit frukost
- att du står bakom på den värdegrund vi arbetar för i planen mot kränkande behandling
- att du meddelar oss om ditt barn råkat illa ut under skoltid
- att du meddelar oss om ditt barn gjort någon annan illa under skoltid
- att du anmäler till skolan när ditt barn är sjukt eller frånvarande av andra orsaker

Det här händer om eleven bryter mot ordningsreglerna:

Konsekvenser av ett oacceptabelt beteende är att elevens rättigheter kan inskränkas. Ovanstående skyldigheter gäller även vid besök på annan skola, studiebesök, friluftsdagar och andra liknande tillfällen.

Vid upprepade sena ankomster eller störande beteende så blir konsekvensen detta:

1. Klasslärare/annan skolpersonal kontaktar och informerar vårdnadshavare snarast.
2. Klasslärare/annan skolpersonal informerar arbetslag, ledning och elevhälsa.
3. Åtgärdsplan upprättas vid behov.
4. Om åtgärdsplanen inte följs kallar skolledning eller elevhälsa till möte där elev, vårdnadshavare, klasslärare, kurator och/eller skolledning medverkar. Uppföljning av åtgärdsplanen görs. Elev och vårdnadshavare informeras om eventuella disciplinära åtgärder inom ramen av skollagen (2010:800). Det kan exempelvis vara skriftlig varning.
5. Om förbättring inte sker av upprepade sena ankomster eller störande beteende beslutar skolledningen lämplig disciplinär åtgärd inom ramen av skollagen (2010:800).

Förtydligande ang. omhändertagande av föremål och åtgärder vid ordningsstörande uppträdande:

Enligt skollagen 5 kap. 22 § får rektor eller en lärare från en elev omhänderta föremål som används på ett sätt som är störande för utbildningen eller som kan utgöra en fara för säkerheten i denna. I skollagen 23 § står att ett föremål som har omhändertagits enligt 22 § ska återlämnas till eleven senast vid den tidpunkt skoldagen är slut för eleven. Om eleven vid upprepade tillfällen tagit med sig föremål som omfattas av 22 § eller om det med hänsyn till föremålets beskaffenhet finns särskild anledning att inte återlämna det, behöver dock inte föremålet lämnas tillbaka förrän elevens vårdnadshavare har informerats om omhändertagandet. Ett omhändertagande får inte bestå längre än till och med fjärde dagen efter verkställandet av omhändertagandet.

5 kap. 6 § Rektorn eller en lärare får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero eller för att komma till rätta med en elevs ordningsstörande uppträdande.

5 kap. 7 § I grundskolan och grundsärskolan får en lärare visa ut en elev från undervisningslokalen för högst återstoden av ett undervisningspass, om eleven stör undervisningen eller på annat sätt uppträder olämpligt, och eleven inte har ändrat sitt uppförande efter uppmaning från läraren.

5 kap. 8 § Under samma förutsättningar som i 7 § får en lärare eller rektor i grundskolan och grundsärskolan besluta att en elev ska stanna kvar i skolan under uppsikt högst en timme efter att skoldagens undervisning har avslutats eller infinna sig i skolan högst en timme innan undervisningen börjar.

Tidigare års resultat av Perstorps kommuns trivselenkät

All statistik räknas i procent	Stämmer 17/18	Stämmer ej 17/18	Stämmer 18/19	Stämmer ej 18/19	Stämmer 19/20	Stämmer ej 19/20	Stämmer 20/21	Stämmer ej 20/21	Stämmer 21/22	Stämmer ej 21/22
Delaktighet och elevinflytande										
På lektionerna är vi elever med och påverkar på vilket sätt vi ska arbeta med olika skoluppgifter	69,7	13,7	70,5	13,4	81,3	10,6	81,5	9,0	77,4	11,1
Lärarna i min skola tar hänsyn till elevernas åsikter	80,1	7,6	78,4	6,7	85,3	5,6	87,9	2,6	80,7	10,3
Ordningsregler										
I min skola följer eleverna de ordningsregler som finns	44,2	42,4	53,7	30,8	58,4	35,9	56,8	36,2	64,9	27
Mina lärare ser till att ordningsreglerna på skolan följs	71,6	13,9	75,2	8,8	85,7	7,7	83,0	9,2	89,5	4,4
Studiero										
Jag har studiero på lektionerna	64,4	17,1	66,9	17,0	78,1	12,0	77,1	14,1	79,5	14,5
På lektionerna stör andra elever ordningen i klassrummet	50,2	37,6	54,0	32,8	47,9	43,7	-	-	42,7	47,6
Trygghet elever										
I min skola finns det elever som jag är rädd för	25,4	62,0	21,2	57,7	20,2	73,9	11,6	82,2	18,6	73
I min skola finns det vuxna som jag är rädd för	9,7	75,2	10,1	75,2	9,6	85,7	6,7	86,1	10,9	79,5
Jag känner mig trygg i skolan	66,8	19,6	68,9	16,6	79,3	15,4	84,4	8,5	80,7	10,9
Förhindra kränkningar										
De vuxna på skolan reagerar om de får reda på att någon har varit elak mot en elev	75,4	14,8	74,0	12,4	85,1	10,6	82,5	10,7	72,3	17
Jag vet vem på skolan jag kan prata med om någon har varit elak mot en elev	75,9	9,8	78,8	5,5	88,3	6,4	86,5	7,6	82,5	8,2

Trygghetsvandring på Centralskolan 4–6

- en del av planen mot kränkande behandling

Trygghetsvandring är en metod att få eleverna på 4–6 samtala kring hur skolområdet kan bli tryggare och mer trivsamt. Det offentliga rummet tillhör alla och det är en demokratifråga att kunna erbjuda en trygg och trivsam skoldag. I trygghetsvandringen är det elevernas tankar som är vägledande och det är det som ska styra vandringens upplägg.

Förberedelse i klassen

Resonera i klassen kring de tre frågorna:

- Vad är en trygghetsvandring?
- Varför ska vi göra en trygghetsvandring?
- Vilka ska vara med?

Diskutera:

- Vad är trygghet?
- Vad är det som gör att man känner sig trygg på en plats?

Låt eleverna resonera kring platser på skolområdet genom att ge två exempel; en plats där man trivs och en plats som känns obehaglig att vistas på. Försök att tillsammans reda ut vad det är som gör att platserna känns på ett visst sätt. Är det vad platsen kallas, utformningen, användningen, människorna som rör sig där, belysningen, sikten, ljuden etc.

Eleverna markerar på en karta de platser som de tycker är viktiga att stanna på. Låt eleverna dokumentera genom att skissa och skriva på kartan, individuellt eller i grupp. Kartorna lämnas till Läraren som gör en "rutt" utifrån elevernas önskemål.

Hela klassen går sedan "rutten" och eleverna redovisar vad de skrivit medan man går, så man även får en diskussion medan man är ute.

Jobba vidare

Ge eleverna andra roller när de analyserar platsen:

Du är med dina kompisar/ Du är ensam

Det är soligt och varmt/ stormigt och regnigt/snöigt och halt

Det är morgon/eftermiddag

Låt eleverna göra en presentation och berätta utförligt om platsen med hjälp av text, teckningar och karta. Skissa tillsammans på förbättringsförslag och berätta varför platsen bör förändras.

Lämnas klassvis till rektor och kurator i ett dokument.

Rastorganisation läsåret 22/23

På Centralskolan 4–6 arbetar vi aktivt med att skapa en god utevistelse för våra elever. Vi arbetar förebyggande och hälsofrämjande samt tar ett gemensamt ansvar för vår arbetsmiljö.

Syftet med vår rastorganisation är att:

- Skapa en trygg utevistelse och en trygg arbetsmiljö för alla
- Skapa och värna goda relationer
- Ge aktiva, engagerade och glada elever
- Skapa en samsyn kring uppdraget

För att stödja det arbetet har vi arbetat fram en rastorganisation med en struktur som stödjer vårt värdegrundsarbete. Vår rastorganisation bygger också på de olika uppgifter man kan ha som rastvärd.

Rastvärdens övergripande uppdrag:

- Alla medarbetare på CT 4–6 har ett ansvar att vara rastvärd.
- Rastvärden arbetar aktivt för att bygga relationer med eleverna genom att gå runt och prata med alla barn, social integration.
- Rastvärdar bejakar också goda idéer och är nyfikna vuxna på skolans område.
- Att vara rastvärd är ett ypperligt tillfälle att möta alla elever på 4–6 och få möjlighet att skapa relationer med dem.
- Rastvärdar arbetar också för att få med och få i gång rörelse, lek och samarbete på rasterna.
- Rastvärdar är närvarande och ska vara beredd på att stödja lekandet, vara uppmärksam på de elever som är ensamma och vill kunna delta genom att hjälpa dem in i gemenskapen.
- Vid konflikter - lära eleverna hitta redskap för att kunna lösa konflikter.
- Ge eleverna strategier för hur man umgås, både i stora och små grupper.

Regler:

- Skolans ordningsregler gäller.

Förutom skolans ordningsregler förtydligas här övrigt att förhålla sig till:

- Rastvärdar har väst på sig.
- Rastvärdar hjälps åt att täcka upp skolområdet- gå dit du tror att du bör vara!
- Skolan är ingen allmän plats-uppmärksamma och ev. avhys obehöriga personer.
- Ingen snöbollskastning
- Inget skojbråk.
- Max fyra elever på kompisgungan åt gången
- Inte cykla/åka sparkcykel på skolgården
- Eleverna ska ha uterast-man springer inte in och ut ur byggnaderna under rasterna.
- Bollar får inte sparkas mot några byggnader.

- Trädklättring endast i trädet mellan gungorna. Tre elever åt gången, upp till andra klykan.
- Fotbollsregler gäller på fotbollsplanen.
- Bollar/lekredskap ska inte tas med till matsalen.